10 AUGUST. Un an de la Jandarmeriadă

ROMÂNIA
Newsweek®

9-15.08.2019

ALO, 112? SUNT ROMÂNIA. SALVAȚI-MĂ!

Tragedia de la Caracal arată adevărata față a statului român în situații de criză: lipsit de reacție și de umanitate.

Anul 2 ■ Numărul 66 ■ Preț: 11,90 lei

Foto copertă: Inquam Photos / Liviu Florin Albei

5 948492 000029 19066

MATINALUL #1 DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

9-15.08.2019 _ ANUL 2 _ NR.66

SUMAR

Periscop

06 **Indiferența ucide**
Statul român, eșuat la Caracal
08 Toți milițienii lui Carmen Dan
11 **Ofițer la Omoruri:**
E o mare silă în sistem, care trebuie zguduit bine

Opinii

14 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Chiar atât de inumani suntem
RADU PARASCHIVESCU
Detectorul
15 CRISTIAN PREDA
Vacanță

Dosar

16 **Made in Romania**
18 Cămășile din Oltenița, povestea neromanțată a unei afaceri de familie
21 Despre pâine, avec amour
24 Brandurile care ne-au făcut cunoscuți în lume
28 Cum e România pentru oamenii de afaceri
30 Ce e de făcut
31 Mai vreau să fiu antreprenor? Hmmm...

Periscop

32 **PSD vs. România**
Un an de la Jandarmeriadă
36 Dosarul „10 august", aceeași sfidare

Internațional

38 **Marea Britanie**
Boris Johnson, premierul pe sârmă

Magazin

44 **În jurul lumii**
Revoluția Pământului Plat România
48 **Film**
Cele 23 de minute de comunism care au cucerit Vestul
49 **Adrian Văncică:**
Comunismul e zombie-ul de lângă noi
50 **Bogdan Mureșanu:**
Un film despre dictaturile din întreaga lume
52 **Auto**
PEUGEOT 508 GT 2.0 BLUEHDI 180 CP AT8
Puterea seducției
56 **Scrimă**
Prima oară pe podiumul mondial la 31 de ani
58 **Călătorii**
La plajă cu urșii polari, în Alaska
60 **Tehnologie**
Ryder, pantofii sport ușori, confortabili și indestructibili

Calendar

62 Primim vremelnic
Cadrilaterul

» P.58

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Silviu Sergiu**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Senior editor _ **Ramona Ursu**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Reporter _ **Adelina Sahlean**
Contributori _ **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu, Cristian Preda**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress™ Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Nu MAI ucide!

Reprezentanții a trei organizații civice, alături de cetățeni, au aprins candele și au adus flori, vineri seara, 26 iulie, în fața sediului Ministerului Afacerilor Interne (MAI) din București, în memoria Alexandrei Măcești anu și Mihaelei Luiza Melencu, cele două adolescente răpite și presupus a fi ucise la Caracal de către suspectul Gheorghe Dincă.

INQUAM PHOTOS / LIVIU FLORIN ALBEI

ROMANIA
MINISTERUL AFACERILOR
INTERNE

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Un nou #Colectiv

Câteva mii de persoane au participat, sâmbătă seară, 27 iulie, la un marș de protest, început în Piața Victoriei din București și terminat în fața sediului Ministerului de Interne. Acțiunea a fost organizată de patru asociații civice, sub titlul „Pentru Alexandra. Împotriva unui stat nepăsător!". Participanții au ținut un moment de reculegere în memoria Alexandrei Măceșanu. Acțiuni de solidaritate au avut loc și în Iași sau Cluj.

INQUAM PHOTOS / LIVIU FLORIN ALBEI

CRAIOVA, ROMÂNIA

După gratii

Gheorghe Dincă (66 de ani), bărbatul din Caracal suspectat de uciderea Alexandrei Măceșanu a fost arestat preventiv sâmbătă, 27 iulie, pentru 30 de zile, de către judecătorii de la Tribunalul Dolj, sub acuzațiile de viol și trafic de minori. În imagine, momentul în care Dincă este adus în fața magistraților.

INQUAM PHOTOS / BOGDAN DĂNESCU

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Eternul Arafat

Premierul Viorica Dăncilă a anunțat marți, 30 iunie, că va propune CSAT ca grupul de lucru inter-instituțional, care există la nivelul Guvernului, să se transforme într-un comandament dedicat, condus de Raed Arafat. Dăncilă a catalogat noua structură drept un „punct unic de contact și gestiune care centralizează informațiile anchetei, elaborează analizele și rapoartele necesare și comunică oficial date despre caz".

INQUAM PHOTOS/GEORGE CALIN

POLITIA
INVESTIGATII CRIMINALE

INDIFERENȚA UCIDE

Statul român, eșuat la Caracal

Dispariția Alexandrei Măceșanu și Luizei Melencu, în timp ce autoritățile statului se prefăceau că le caută, arată încă o dată că nu suntem pregătiți pentru situații de criză.

DUPĂ IZBUCNIREA SCANDALULUI din Caracal, niciuna din autoritățile implicate – Poliție, Parchet și STS – nu și-a asumat vreo responsabilitate. Dimpotrivă, cele trei instituții au pasat vina de la unele la altele.

Newsweek România vă prezintă momentele relevante din cronologia evenimentelor, care arată indiferența autorităților.

Cronologia indiferenței

Miercuri seara, 24 iulie: Părinții Alexandrei se prezintă la postul de poliție din comuna Dobrosloveni. Polițistul le spune să revină a doua zi. Nu este clar dacă, după sesizarea părinților, poliția din comună a reacționat în vreun fel.

Joi dimineața, 25 iulie, ora 8.00: Părinții Alexandrei revin la postul local de poliție, care, începe, fără entuziasm, procedurile birocratice.

Joi, 25 iulie, ora 11.05: Începe seria apelurilor dramatice la 112. Poliția vorbește de cinci ori cu Alexandra Măceșanu, dar nu reușește să identifice locul în care se află. Polițiștii care discută cu Alexandra sunt evident ostili și neîncrezători în informațiile furnizate.

„Nu pot să stau în telefon, domnișoară că avem și alte apeluri, rămâneți acolo că vine echipajul de poliție, negreșit va veni, da, două-trei minute, ce naiba? (...) Lăsați telefonul liber, că dacă stăm în telefon de discuție, echipajul nu poate să vorbească cu dvs", îi spune Alexandrei polițistul care a răspuns apelului la 112.

Abia la ora 12.30, adică la 90 de minute de la primul apel, un ofițer de poliție se gândește să ceară STS o triangulare a apelului.

Joi, 25 iulie, ora 19.00: Poliția face percheziții în trei locuri, nu este clar pe baza căror informații. Nu găsește nimic.

Joi, 25 iulie, spre miezul nopții: Echipa DOS sosită de la București reușește să identifice locul apelului și numărul autoturismului în care s-a suit Alexandra Măceșanu.

Vineri, 26 iulie, ora 3 dimineața: Se solicită și se obțin mandate de percheziție la domiciliul lui Gheorghe Dincă. Polițiștii susțin că procurorii nu i-au lăsat să acționeze înainte de ora șase dimineața, de teamă că vor compromite probele.

Procurorii susțin că, la trei dimineața, nu au găsit niciun polițist care să-i asiste.

STS, incapabil să localizeze apelurile la 112

La peste cinci ani de la drama din Apuseni, STS nu este capabil să localizeze cu precizie apelurile la 112. O aplicație care costă câteva zeci de mii de euro, Advanced Mobile Location (AML), ar face posibilă o astfel de localizare. Ea este folosită în mai multe state, inclusiv Republica Moldova. România are un sistem 112 similar cu cel din Republica Moldova și în mod normal ar trebui să permită implementarea fa-

LUIZA MELENCU
a dispărut de acasă în urmă cu patru luni. Anchetatorii bănuiesc că a fost ucisă de către Gheorghe Dincă (jos), prins după apelul la 112 al Alexandrei Măceșanu.

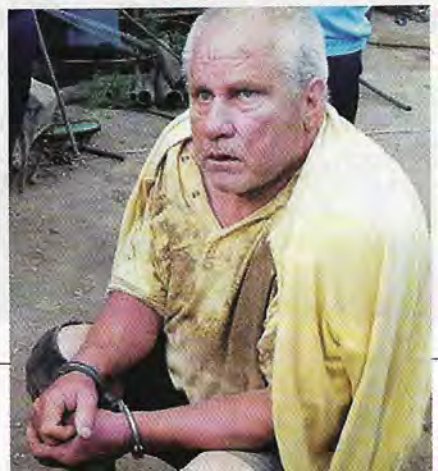

DE
MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

FOTO: FOTO FACEBOOK/POLIȚIA ROMÂNĂ

UN CAZ COMPLICAT
Alexandra Măceșanu a cerut disperată ajutorul Poliției, sunând la 112, dup ce a fost răpită. Poliția, STS și procurorii au comis mai multe greșeli și au intervenit abia după 19 ore.

cilităților AML care ar costa, probabil, undeva la câteva zeci de mii de euro.

„Din punctul meu de vedere, problema în România este că nu și-a făcut nimeni un scop din a pune în funcțiune AML", a declarat, pentru recorder.ro, Constantin Gorincioi, vicepreședintele Serviciului 112 din Republica Moldova. AML este implementat pe toate telefoanele care folosesc Android din 2016, iar pe cele care folosesc IOS din 2018.

O problemă este că, după localizare, telefonul trimite către operatorul serviciilor de urgență un SMS, iar acest tip de mesaj nu poate fi recepționat de sistemul românesc.

De altfel, recent, Comisia Europeană a declanșat procedurile de infringement împotriva României în legătură cu funcționarea sistemului 112.

Procurorii români, prea timorați

Poliția și procurorii au refuzat să intre în casa lui Gheorghe Dincă la trei dimineața și au așteptat până la 6 a.m., invocând faptul că nu se pot face percheziții noaptea. Însă articolul 27 din Constituția României, la alineatul 4, arată că: „Percheziţiile în timpul nopții sunt interzise, în afară de cazul infracțiunilor flagrante".

Procurorii cer însă ca articolul din Constituție să fie preluat și într-o lege, pentru a fi clare situațiile în care pot interveni noaptea. În prezent, Codul de Procedură penală prevede că: „Percheziția domiciliară nu poate fi începută înainte de ora 6:00 sau după ora 20:00, cu excepția infracțiunii flagrante sau când percheziția urmează să se efectueze într-un local deschis publicului la acea oră".

Tehnica SRI, modernă, dar inutilizabilă

Mai mulți procurori s-au plâns că, urmare a deciziei CCR prin care li s-a interzis să coopereze cu SRI, nu au putut folosi tehnica performantă a acestui serviciu, care permitea localizarea rapidă și precisă a apelurilor telefonice. „Localizarea făcută de STS a fost pe o arie de câteva sute de case deoarece atât permite sistemul utilizat de aceștia. În cauză nu s-a utilizat tehnica SRI, indisponibilă anchetelor penale după decizia CCR", a explicat o asociație a procurorilor.

„Din minima mea colaborare pe care am avut-o cu SRI, pot să vă spun că localizarea se făcea cu exactitate de câțiva metri.

Tehnica există, dar nouă ca magistrați ni s-a interzis să mai apelăm la ea. De ce? Întrebați-i pe cei care ne-au interzis. Este foarte posibil ca într-un asmenea caz, dacă se apela la SRI și nu la alte insitituții, respectivii în juma de oră să poată să fi localizat acel telefon", a afirmat și Claudiu Constantin Sandu, prim procuror la Parchetul Tribunalului Brașov.

Toți milițienii lui Carmen Dan

Drama Alexandrei Măceșanu și a Luizei Melencu a scos la suprafață, din nou, corupția și incompetența endemică din Poliția Română.

AU TRECUT DOAR 19 LUNI DE LA un alt scandal uriaș din această instituție, al polițistului-pedofil, acuzat de nu mai puțin de 18 agresiuni sexuale. Și după acel scandal au urmat destituiri spectaculoase, dar, pe fond, sistemul a rămas neatins.

Ministerul de Interne a fost întotdeauna o structură politizată, iar controlul instituției a fost esențial pentru toate partidele aflate la putere. Rezultatele s-au văzut în perioada în care DNA era funcțional: mai mulți miniștri au fost sub anchetă (Cristian David, Gabriel Oprea sau Petre Tobă), unii au ajuns la pușcărie (Liviu Dragnea și Gabriel Berca), iar scandalurile s-au ținut lanț.

Suspiciunile de corupție au ajuns până la structuri care ar fi trebuit să fie elita instituției, respectiv direcția de informații și oficiul pentru protecția martorilor. Academia de Poliție este măcinată de acuzațiile doctoratelor plagiate.

Mai mulți decani din cadrul acestei academii au refuzat să-și prezinte doctoratele pentru a fi verificate. Șeful instituției a fost demis după ce un angajat al instituției a amenințat-o cu moartea pe jurnalista Emilia Șercan, care a scris despre fenomenul plagiatelor în instituțiile de învățământ superior militarizate.

Nicio guvernare nu s-a folosit însă de Ministerul de Interne cu atâta brutalitate ca regimul Dragnea. Cu câteva luni înainte ca PSD să piardă alegerile, iar Dragnea să ajungă la pușcărie, au fost numiți mai mulți șefi ai unor inspectorate județene de poliție, pe baza recomandărilor liderilor locali ai partidului.

Această situație a fost descrisă, în aprilie 2019, și într-o scrisoare deschisă a șefului Direcției Generale Anticorupție din Ministerul de Interne, chestorul Cătălin Ioniță, care arăta cum a fost numit prietenul fostului ministru de Interne, Carmen Dan, la conducerea inspectoratului din Argeș: „La I.P.J. Argeș au fost făcute succesiv documente de împuternicire ca inspector șef pentru mai mulți ofițeri, iar influențele ministrului făceau să apară schimbări de la o zi la alta, în cele din urmă fiind împuternicit adjunctul șefului Poliției din Teleorman".

La I.P.J. Argeș au fost făcute succesiv documente de împuternicire ca inspector șef pentru mai mulți ofițeri, iar influențele ministrului făceau să apară schimbări de la o zi la alta

Newsweek România vă prezintă o listă parțială a șefilor de poliție numiți pe criterii politice în ultimii doi ani.

ARGEȘ: Prietenul doamnei ministru

Numit la conducerea IPJ Argeș în iunie 2018, inspectorul șef Pieleanu Tudorel este celebru prin relația sa cu Carmen Dan, fost ministru de Interne.

Presa a scris că „în 2014, când Carmen Daniela Dan a devenit prefect al județului, cei doi părăseau Prefectura împreună, la ore târzii, jurnaliștii locali reușind de mai multe ori să surprindă imagini de acest fel". Carmen Dan a avut o firmă împreună cu Pielenu, obiectul de activitate fiind „activități ale bibliotecilor și arhivelor". Sindicatul polițiștilor din Argeș a protestat față de aducerea lui Pieleanu din Teleorman în județul lor:

„Numirea acestui ofițer este una politică. Rușine tuturor celor care au gândit această mârșăvie și doresc distrugerea Instituției Poliției Argeș prin aceste manevre politice destabilizatoare".

CLUJ: Un șef de nota 3

Tot în vara lui 2018, la conducerea IPJ Cluj a aterizat Mircea Rus, definit de presa locală drept un apropiat al PSD. În 2017, Rus dăduse examen pentru ocuparea acelui post, dar a luat nota 3. Carmen Dan l-a făcut șef al IPJ fără niciun concurs.

Rus este suspectat de presa locală și de faptul că ar fi nașul fiului unui interlop clujean. În toamna lui 2018, el a luat însă examenul pentru șefia IPJ, fiind scos din perioada de interimat. Rus este susținut de președintele organizației județene a PSD, Vasile Ilea.

POLITIZAREA POLIȚIEI
Carmen Dan, care și-a dat demisia cu puțin timp înainte de cazul Caracal, a dus la extrem politizarea, numind în conducerea locală a Poliției pile și relații. De exemplu, Tudorel Pieleanu (stânga) sau Decebal Drăghiea (dreapta jos).

DÂMBOVIȚA: Amicul lui Plumb Jr.

Numit în martie 2019 la conducerea inspectoratului județean din Dâmbovița, inspectorul șef Sorin Păun este un cunoscut al familiei Plumb. El a fost acuzat în presa locală că a participat la „chefuri" cu activul PSD și se întâlnește des cu Rovana Plumb și cu fiul ei, Andrei.

Păun este direct responsabil de închiderea de facto a orașului Târgoviște, în campania electorală, când în această localitate s-a ținut un mare miting PSD, la care a participat Liviu Dragnea. De altfel, IPJ Dâmbovița a recunoscut că în zona mitingului se putea intra doar cu parola, dar a negat că tot orașul ar fi fost blocat.

GORJ: Tătucu'i promovează juniorul

În mai 2017, numărul doi în conducerea inspectoratului din Gorj a ajuns comisarul-șef Decebal Drăghiea, fiul prefectului Nicolae Drăghiea. Ulterior el a preluat conducerea inspectoratului. Presa locală a relatat, pe larg, relația cu o femeie care a susținut că Drăghiea Jr., deși căsătorit cu o altă persoană, a lăsat-o gravidă.

„Subsemnată Dalimon Georgiana Elviruța, vă aduc la cunoștință următoarele: În urma tragicei relații avute cu Drăghiea Decebal Dumitru-Șef IPJ Gorj-fiul Prefectului de Mehedinți, relație pe parcursul căreia am fost supusă la mai multe abuzuri, am rămas însărcinată cu acesta", se arată într-o sesizare către conducerea poliției, sesizare rămasă fără efect.

OLT: Omul baronului Stănescu

La Olt, IPJ a fost condus de Cristian Voiculescu, susținut politic de baronul PSD Paul Stănescu. Voiculescu a fost demis după scandalul de la Caracal. Potrivit unui articol publicat în 2013 de Antena 3, care cita Mediafax, Cristian Voiculescu se număra printre cei trei șefi de la IPJ Olt care au fost degradați în urma unor controale demarate de conducerea MAI.

Sancțiunile fuseseră aplicate pentru deficiențe manageriale identificate de către Corpul de Control al ministrului de Interne, în urma controlului efectuat în perioada 20 noiembrie - 6 decembrie 2012. Gazetanoua.ro scria în 2013 că aceste controale au fost demarate în urma unui scandal de corupție care a afectat serviciul condus de șef Cristian Voiculescu, în care patru polițiști din cadrul SIF erau acuzați că ar fi „liderii unui grup infracțional care era specializat în săvârșirea infracțiunilor de șantaj, evaziune fiscală, abuz în serviciu, delapidare și spălarea banilor".

Adjunctul său, Ionuț Sârbu, fusese anterior jurist la consiliul județean și prefectura Olt.

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN; POLIȚIA ROMÂNĂ

ZALĂU: Primarul își protejează ginerele

În 2 iunie 2019, Călin Rolnic, ginerele primarului din Zalău, Ionel Ciunt, a pierdut funcția de adjunct la IPJ Sălaj, întrucât i-a expirat împuternicirea primită de la ministrul de Interne Carmen Dan. Din 3 iunie, el a fost împuternicit în funcția de adjunct la Poliția Municipiului Zalău, oraș condus de tata-socru. Călin Rolnic a absolvit seminarul teologic din Zalău. Șeful IPJ Sălaj, Gabriel Terheș a fost promovat la recomandarea europarlamentarului PSD Christian Terheș.

VÂLCEA: Doar prietenii lui Gutău

Și șeful inspectoratului, și adjunctul său, sunt oameni agreați de primarul Mircea Gutău și deputatul PSD Neață Eugen. Acesta din urmă a fost el însuși șef în cadrul poliției vâlcene, iar soția sa este agent MAI. Deputatul PSD beneficiază de o pensie specială de 13.500 de lei pe lună, la doar 51 de ani.

La nivelul IPJ Vâlcea, atât șeful inspectoratului, Oară Sorin, cât și adjunctul său, Iana Cosmin, au fost promovați fără vreun fel de experiență managerială. Iana a fost, anterior, simplu agent de poliție. Acesta a lucrat anterior la poliția rutieră, iar asupra sa există suspiciuni legate de modul în care acorda carnetele de conducere.

Oară Sorin a fost, anterior și contabil, el fiind absolvent al unei facultăți economice de la o universitate privată din Pitești

Oară Sorin a fost, anterior și contabil, el fiind absolvent al unei facultăți economice de la o universitate privată din Pitești. Numirea lor s-a făcut prin rotirea pe funcții, deoarece niciunul nu îndeplinea condiția necesară referitoare la vechimea în funcții de conducere pentru definitivare.

Exemplele pot continua: în Tulcea, un simplu agent, fost șef de post într-o localitate rurală, a ajuns, cu pilele PSD, șeful IJP, în Vrancea nicio funcție din structurile județene ale MAI nu este ocupată fără binecuvântarea lui Marian Oprișan, iar în Prahova controlul politic asupra poliției îl are celebra familie Cozma. Șeful IPJ Prahova, Alistan Florin, a lucrat la Poliția Rutieră, una din cele mai corupte structuri din MAI. Și în Maramureș și Bistrița-Năsăud, liderii organizațiilor locale ale PSD, Gabriel Zetea și Radu Moldovan, și-au selectat șefii IPJ, pe Liviu Grozavu, respectiv pe Ovidiu Lupșa.

P.C.R. Mircea Rus (stânga) este considerat omul PSD. Oară Sorin nu a îndeplinit condițiile necesare la vechim (dreapta).

Profesorii polițiștilor fură

De ani întregi, Academia de Poliție este în centrul acuzațiilor că majoritatea doctoratelor acordate de această instituție sunt plagiate.

Potrivit unui raport al MAI, citat de Emilia Șercan, 74,3% dintre tezele susținute în perioada 2011-2016 la Academia de Poliție sunt suspecte de plagiat. Nu mai puțin de zece dintre tezele identificate cu procente foarte mari de conținut posibil plagiat aparțin unor cadre didactice din Academie, iar alte cinci unor angajați în poziții administrative.

Acestora li se adaugă alte 37 de teze posibil plagiate ale unor angajați în principal în sistemul public; majoritatea din Ministerul de Interne - dar și din sistemul judiciar. Printre ei se află șeful Inspecției Judiciare, Lucian Netejoru.

Dezvăluirile despre situația de la Academia de Poliție i-au adus Emiliei Șercan amenințări cu moartea, amenințări care i-au fost transmise, în aprilie, de către un ofițer de poliție, Bărbulescu George Adrian, angajat al Academiei „Alexandru Ioan Cuza".

Rectorul de la acel moment al Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", Adrian Iacob, și prorectorul aceleiași instituții, Petrică-Mihail Marcoci, au fost plasați sub control judiciar de către DNA pentru instigare la șantaj.

Cei doi l-ar fi determinat pe Bărbulescu să-i transmită jurnalistei Emilia Șercan mesaje de amenințare cu moartea. Adrian Iacob și Marcoci au fost demiși de la conducerea academiei.

FOTO: INQUAM PHOTOS - BOGDAN DĂNESCU; POLIȚIA ROMÂNĂ

Ofițer la Omoruri: E o mare silă în sistem, care trebuie zguduit bine

Dispariții de persoane. Există un manual foarte detaliat, atât de grijuliu cu sfaturile pentru polițiștii care se ocupă de astfel de cazuri, încât te și miri de ce trebuie să scrie la carte că aceștia trebuie să fie calmi, să empatizeze cu „cazul".

DE

ADINA MUTĂR

MANUALUL ESTE EDITAT DE Ministerul Afacerilor Interne și poate o fi suferit câteva modificări din 2007 până acum, dar nu majore. Citățm doar un mic fragment, pentru că nimic din ce scrie aici nu s-a aplicat în cazul Alexandrei Măceșanu din Caracal. Și nu numai în cazul ei. Ce să mai vorbim de restul instrucțiunilor.

„Șefii de unități vor fi conștienți că trebuie să selecteze polițiștii care garantează în mod clar o abordare diferită a fenomenului, care pun laolaltă motivare, cunoștințe, eficiență și o atitudine umană".

Atitudine umană? Trebuia subliniată această „abilitate"? S-a demonstrat că da, trebuia.

Polițiștii au proceduri concrete în cazul dispariției unei persoane, fie că e vorba despre un minor (până în 18 ani), fie că este vorba despre un adult. Pentru că fiecare dispariție este unică și trebuie tratată ca atare. Așa scrie la manual.

Atunci când este vorba despre o persoană sub vârsta de 18 ani, cercetarea în vederea stabilirii procedurii de căutar, începe de îndată, mai ales ca să se stabilească „forma dispariției": rătăcit, răpit, luat de unul dintre părinți, fugit de acasă etc.

În cazul minorelor, în aceste timpuri „emancipate", cazurile se complică. Sesizările părinților disperați se lovesc de un zid de indiferență din partea autorităților. Din start, se crede că fetele au fugit cu „unul".

Iar în zonele cunoscute pentru rețele de trafic de persoane, plecările „voluntare" – cum vedeți că scrie în multe cazuri de dispariție, inclusiv în cel al Alexandrei – devin automat plecări de bunăvoie în lumea largă, „la produs".

Mihaela Geanina Genes e dispărută de 20 de ani (la 20 iulie 1999) din Caracal, după ce s-a urcat într-o mașină de ocazie. Poliția i-a spus tatălui, Nelu Genes, fost cadru militar, să stea liniștit, că „fata e în călduri". A luat ancheta în propriile mâini, găsise filiera, l-a prins și pe prietenul fetei, care o vânduse, l-a predat poliției. Care i-a dat drumul, pe motiv de „probe insuficiente".

Monica Georgeta Melencu, mama Luizei (18 ani, dispărută la 14 aprilie), tot din Caracal, pe care Gheorghe Dincă a declarat că a ucis-o, a fost liniștită de polițiști că o fi plecat cu un Făt-Frumos. Bunicul fetei a fost supus și detectorului de minciuni, potrivit declarațiilor sale. Ca să nu se spună că n-au făcut nimic, au bifat o acțiune, adică eliminarea familiei din cercul de suspecți. Bunicii fetei i s-a spus: „Nu mai plângeți, bunica, e majoră, face ce vrea, poate a plecat în altă țară."

Un copil de 15 ani sună la 112. E o fată. E Alexandra Măceșanu. Din Caracal. Și de atunci, România este dată complet peste cap. Sau așa a fost și trebuie readusă la normal. Ce e „normal" și ce nu în aceste cazuri de dispariții de minore pe care nu le caută nimeni, pe care nu le ajută nimeni, de care autoritățile par să nu le pese nici cât negru sub unghie?

Încercăm să aflăm de la Costică Ionescu, un profesionist cu 22 de ani de vechime la Omoruri, la Poliția Capitalei, acum în retragere.

Newsweeek România: **Cine se ocupă de dispariții?**

Costică Ionescu: Să răspund din manual sau conform realității? Există un birou special pentru sesizarea dispariților, a morților suspecte și a executărilor cu mandat în fiecare sector, în București, iar în țară, există birouri astfel încât să acopere toate zonele.

Eu personal m-am luptat foarte mult să scot morțile suspecte de la aceste birouri speciale, să fie repartizate direct la secțiile de omoruri, pentru că multe cazuri erau omoruri în toată regula și se pierdea timpul de început, la cald, de strângere a informațiilor. Și disparițiile se pot dovedi omoruri și, la fel, se pierde debutul investigației.

Totuși, nu am înțeles cine se ocupă de dispariții.

Depinde. Adică nu știu cât sunt de aglomerați cei care înregistrează sesizările. Ideea e să nu te trezești cu persoanele dispărute găsite moarte, după ce au fost ținute o vreme sechestrate.

În mod normal, se pornește imediat la efectuarea unui profil al persoanei dispărute, ca să știi încotro te îndrepți să cauți. Dacă nu apare în 24 de ore și ai indicii că persoana nu putut alege să nu se întoarcă acasă, se dă în urmărire pe țară. Pe urmă, mulți aleg, din lipsă de timp, să aștepte să le soseasc că informații din țară, de la prieteni, rude, chiar necunoscuți dacă s-a dat și în mass-media fotografia persoanei dispărute.

Este normal să se aștepte să „pice" vreo informație?

Sistemul este așa cum este. Nu sunt suficienți oameni, cazurile astea sunt consumatoare de personal de teren. De unde? Aștepți, mai vorbești cu cei din cercul de cunoscuți, cu familia în general, care insistă.

Există un „istoric" nu prea fericit în cazul dispariților de

minore, de fete, de tinere. Se observă un fel de indiferenţă în legătură cu dispariţia acestora.
Da. E meteahnă veche, de pe vremea lui Ceauşescu. Traficul cu fete, prostituţia, a fost şi este cea mai profitabilă infracţiune. Acum, traficanţii au prins mult mai mult tupeu...

De ce credeţi că au prins mai mult tupeu?
Am avut treabă cu clanurile din Caracal şi din Craiova. Am solicitat informaţii, nu mi s-au transmis din teritoriu. N-ai ce să faci, dacă nu găseşti cooperare. Ani de zile nu s-a luat nimeni de clanurile astea. Asta pute rău.

În cazul Alexandrei, credeţi că aceste clanuri au beneficiat de vreun ajutor de la autorităţi?
Nu cunosc cazul Alexandrei. Mă uit şi eu la televizor, la toţi analiştii, criminaliştii, experţii şi mă crucesc. Pe unii îi ştiu. Meteahna veche din sistem, nepotisme, vin copii, veri, nepoţi, vin la Omoruri de la Pompieri, li se cedează nişte cazuri rezolvate, fac şcoală şi gata ofiţerul. Apoi te întrebi de ce nu e competent, de ce nu ştie ce să facă în situaţii critice. Şi în provincie la fel. E şi multă incompetenţă, e greu să-ţi dai seama unde este „ajutor".

Cum vi s-a părut eşecul înfiorător în a o localiza pe Alexandra, incompetenţă sau „ajutor"?
Hai să-ţi spun cum s-a procedat în cazul Passaris, grecul ăla „Fiara din Balcani", autorul dublului asasinat şi jaf armat de la o casă de schimb valutar din Bucureşti din 2001. S-a făcut localizarea acestuia, funcţie de telefon, cu o „eroare" de jumătate de metru. Era într-un apartament cu două camere, era foarte periculos, avea arme şi dorinţa de a ucide poliţişti în special, mai avea cinci omoruri în Grecia. Şi cu „eroare" de jumătate de metru şi era bine să se ştie dacă din cele două camere, ar fi trebuit să năvălească mascaţii spre stânga sau spre dreapta, să nu aibă timp să tragă ăla ca la poligon. „Dreapta", a venit indicaţia.

COSTICĂ IONESCU,
fost ofiţer în Poliţia Capitalei.

Pot să întreb de unde a venit indicaţia?
SRI

Iar în cazul Alexandrei...
Nu ştiu cum este acum, mai ales când trebuie să salvezi o viaţă, la cine se apelează de urgenţă. Eu sunt pensionar, dar mă gândesc că dacă pe vremea mea se puteau face astfel de localizări precise, cum naiba acum să întrebi o persoană care vorbeşte la un mobil unde e, „în Caracal, în Caracal, dar pe stânga sau pe dreapta, cum dom'ne nu ştii unde eşti"? Mă rog, nu chiar cu cuvintele astea.

În cazul Passaris, în 2001, la Bucureşti, s-a făcut localizarea acestuia, funcţie de telefon, cu o „eroare" de jumătate de metru

Deci, incompetenţă sau „ajutor" pentru reţeaua de traficanţi? Sau un soi rău de misoginism?
Un soi rău de silă. Zone mici, sărace, fete mici, uşor de amăgit, mai ales de către versaţii ăştia din clanurile de traficanţi, venit uşor la început, mai atrag şi prietene de clasă, apoi lucrurile se complică, nu mai vor, o încurcă, vor să se oprească, dispar, familiile nu ştiu, lumea vorbeşte, mai şi confunzi fetele, că sunt minore, le place acum să aibă o alură comună, sunt ca nişte pui la aceeaşi pungă, câteva kilograme de carne.

N-am înţeles nimic.
Dispariţiile astea de fete tinere sau minore din zone de acţiune a traficanţilor sunt de fapt „plecări voluntare", apar după o vreme sau cine ştie prin ce ţară ajung.

Chiar toate? Credeţi că Alexandra se încadrează în acest „profil"?
Pentru traficanţi s-ar fi încadrat şi a dat şi peste unul implicat. Sesizarea de dispariţie a căzut peste sila asta a poliţiei pentru cazurile descrise mai sus, complicate ca intervenţie, de-aia mai bine nu faci nimic, că oricum nu rezolvi nimic.

Din zonele astea, cam 90% din cazuri se încadrează în acest profil, iar restul e înghiţit de „majoritate". Dacă vrei să zici că nu e normal, ai dreptate, nu e. E o mare silă în sistem, care trebuie zguduit bine. Ăsta, arestatul din cazul Alexandrei, pentru mine nu este un criminal în serie ca la „carte", ci „bau-bau", torţionarul din reţea care trebuia să cumintească fetele. E „dotat" pentru asta.

Şi a recunoscut imediat două crime ca să nu se cerceteze mai adânc. El vrea să protejeze pe cineva apropiat, că oricum făcea puşcărie pentru ce anunţase Alexandra. Şi-a „luat" mai mult, ca să concentreze atenţia asupra lui, să nu se caute mai departe.

FOTO: INQUAM PHOTOS - BOGDAN DĂNESCU; ARHIVA PERSONALĂ

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Chiar atât de inumani suntem

Crime vor exista, din păcate, cât timp vor fi oameni pe pământ. Nu există nici un sistem care să prindă la timp toți psihopații sau teroriștii. Și nici o pedeapsă, oricât de dură, nu îl va opri pe un criminal să își ducă la capăt abominabila faptă.

Iată, în țara spre care toți ne uităm cu admirație și pe care vrem să o imităm până la milimetru, au avut loc trei crime în masă în numai opt zile din iulie și august, acestea completând sinistrul bilanț de 250 de atacuri armate care au avut loc anul acesta în SUA.

Drama Alexandrei din Caracal ne-a întristat pe toți. Trebuie să fii lipsit de omenie să nu te întristeze până la a ți se opri respirația faptul că o tânără de 15 ani își pierde viața prea repede și nedrept din cauza unui ticălos care nu a fost oprit la timp.

Dar drama Alexandrei din Caracal ne-a șocat pe toți mai mult decât altele anterioare și din cauza incredibilei lipsei de umanitate tocmai a celor direct implicați în salvarea adolescentei.

La Colectiv am văzut, ca și acum, o combinație letală de incompetență și lipsă de suflet a unor indivizi precum Victor Ponta, Nicolae Bănicioiu, Raed Arafat sau Gabriel Oprea, vinovații moral pentru cei 65 de tineri morți și pentru cei cu cicatrice pe viață.

Dar senzația de abandon și de singurătate – puternică și atunci – a fost atenuată de faptul că nu aveam nici o așteptare de la acei indivizi, de la politicienii care ne-au condus în ultimii 30 de ani, în general. Am dobândit un fel de imunitate la jegul acestor oameni, dar atunci, la Colectiv, am asistat la o solidaritate incredibilă din partea doctorilor, a salvatorilor, a societății, în general.

Acum, însă, ne-a șocat să vedem că nu doar politicienii sunt inumani și incompetenți, ci și cei aproape de noi, cei dintre noi, cei care sunt puși să ne salveze și să ne ajute. Dintr-o dată, oglinda s-a întors spre noi și ne-am dat seama că suntem mai sinistri ca societate decât oricum credeam.

Ni s-a confirmat, oficial, că problemele nu sunt doar la politicienii pe care ne-am obișnuit să îi înjurăm și asupra cărora ne descărcăm toatele relele, ci și la noi, și la oamenii de la care așteptăm ajutor. Nu doar la cei pe care-i vedem departe, la televizor, pe care-i considerăm doar carcase goale de conținut, ci și la cei de care ne lovim pe stradă.

S-a dat deoparte, de tot, covorul de pe mizeria pe care o tot ascundeam de proprii ochi. Acum se vede clar, fără amăgirile din trecut, tot ce e mai urât din România și, deși știam cu toții că așa e, acum nu mai putem nega.

Dar ce vom face de acum încolo? Vom mătura gunoiul și îl vom arunca cu adevărat sau vom pune iar covorul la loc, după ce ne va fi trecut șocul și vom continua să ne amăgim până când altcineva dintre noi va muri?

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

Detectorul

Unul dintre ministerele din distopia orwelliană *1984* este Ministerul Adevărului, prescurtat Minadev. Cu ce se ocupă Minadev? Cu opusul a ceea ce s-ar fi cuvenit să facă. Mai precis, cu minciuna. Slujbașii lui falsifică presa, literatura și filmele din trecut, care se distribuie apoi, prelucrate cu grijă, membrilor de partid și proletariatului. Minadev face operă de mistificare și întregește o alianță a contrafacerii impuse de sus, din marele jilț al puterii. Cot la cot cu el, Ministerul Abundenței (Minabund) raționalizează toate bunurile de larg consum, iar Ministerul Iubirii (Miniiub) se ocupă de cultivarea urii, precum și de torturarea arestaților care mărturisesc crime reale sau fictive. Însă minciuna nu stă doar cu regele la masă sau cu Big Brother, ci și cu politicienii români dresați astăzi să susțină că laptele e verde și că plouă de jos în sus, dacă o cer interesele partidului. Cei care invocă adevărul sunt foarte des, nepermis de des, prietenii minciunii. La fel cum cei care invocă binele comit foarte des, nepermis de des, răul sub toate formele lui: nedreptăți, abuzuri, erori și ororii.

Un personaj din povestirea Pastoralia a lui George Saunders își înștiințează printr-o circulară angajații că a găsit definiția adevărului: „Adevărul este acel lucru care face să se întâmple ceea ce vrem să se întâmple. Adevărul este acel lucru care, când e rostit, îi face pe cei din echipa noastră să arate bine și-i inspiră să facă eforturi și mai mari, iar pe cei care nu sunt în echipa noastră îi face să vadă lu-

RADU PARASCHIVESCU

crurile în felul nostru și să devină invidioși. Adevărul este vântul care suflă doar în pânzele noastre. Deci când un zvon vă face să vă îndoiți de noi, cei de-aici de sus, înseamnă că nu e adevărat, dat fiind că am definit deja adevărul drept acel lucru care ne ajută să câștigăm". Cocktailul e preparat după rețeta clasică: sofism, sfidare, spirit discreționar și conștiința impunității. Îl bei, ți se urcă la cap și te face să vezi viața cu ochii celui care a amestecat și a agitat. Te face, altfel spus, să rătăcești calea adevărului și să pornești pe cea a propagandei.

Se minte atât de mult în politica românească de azi, încât moderatorul fiecărei emisiuni TV pe teme politice ar trebui să aibă la îndemână câte un detector de minciuni pentru fiecare invitat. A fost o vreme când strângerea de mână ținea și în România loc de contract și când promisiunea era onorată, fără ștampile și semnături. În unele locuri ale lumii, candoarea și refuzul de-a trișa s-au păstrat. Pe când antrena în Insulele Feroe, Gheorghiță Geolgău se plângea că nu-și poate convinge elevii să simuleze. Răspunsul era același: „De ce să cad dacă nu m-a atins nimeni?". Altfel spus, de ce să mint, mai ales într-un spațiu guvernat de fairplay și de cavalerism? Ceea ce e și astăzi monedă curentă în Feroe ține de utopie în România lui Dăncilă, Vosganian, Orban, Ponta și Tăriceanu. Și chiar ar fi interesant de făcut o statistică a celor care și-au prefațat minciunile din mandat prin jurăminte solemne pe Biblie. Cu alte cuvinte, și-au vernisat practicarea minciunii prin recursul la adevăr. În inima Romei, la intrarea în Biserica Santa Maria in Cosmedin, există La Bocca della Verità, cu legenda ei cu tot. Acolo turiștii stau la coadă, își vâră mâinile în gura fermecată și dacă nu se trezesc cu ele prinse înăuntru (ceea ce, desigur, nu se întâmplă niciodată), se califică drept rostitori de adevăruri.

E un detector de minciuni bun mai degrabă ca decor de film. În schimb, Virgiliu Popescu, pensionar stabilit la München, face o propunere interesantă pe Facebook: să nu mai avem, cel puțin în politică, detectoare de minciuni.

Un detector de adevăruri, susține domnul Popescu, ar fi mult mai eficient. N

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

CRISTIAN PREDA

Vacanță

Acum treizeci de ani, se numea vacanță doar perioada din an în care elevii și studenții nu mergeau la școală. De la o vreme, cuvântul e folosit și pentru a desemna concediul de odihnă. Sunt la fel de interesante faptul că un drept – cel la repaus anual – s-a banalizat într-atât încât termenii care-l acoperă sunt îngropați, dar și faptul că perioada de relaxare a unui adult e pusă sub semnul pauzei școlare. Abandonarea unei abordări sociale a vieții indivizilor și infantilizarea adulților merg mână-n mână.

Cum e, totuși, vacanță, nu vreau să vă irosesc timpul propunându-vă considerații improvizate de filosofie socială. Voi mai observa, totuși, că vacanța e echivalată mai degrabă cu distracția decât cu odihna. Mai ales atunci când vine vorba despre litoral. Până și Vama Veche e descrisă în acești termeni: în primul articol selectat de motorul de căutare google despre „a fi vamaiot" scrie negru pe alb că asta presupune să dansezi toată noaptea, iar dimineața, când răsare soarele, să fii musai într-un anumit bar ca să asculți Bolero de Ravel.

Lucrurile arătau cu totul altfel în anii șaptezeci. În volumul lui Cristian Pepino intitulat *Cartea de la Vama Veche* (Humanitas, 2015), autorul explică pe îndelete că tinerii care mergeau acolo erau „cam snobi". Asta însemna că „era de rușine să nu fi citit o carte imediat ce apărea [...] Dacă cineva pomenea despre un autor într-o seară, la o șuetă, și eu nu știam nimic despre autorul cu pricina, mergeam repede la bibliotecă a doua zi și-i citeam cartea [...] Era greu să fii snob pe vremea aia. Acum te uiți pe Google și te informezi imediat".

Același Pepino distingea lumea din Vamă de restul litoralului zicând că „numai mitocanii își petreceau vacanțele în stațiuni". Mitocani e un cuvânt tare. Mulți preferau să descrie lumea care nu punea piciorul în Vama Veche sau la 2 Mai cu termenul sindicaliști. Explicația e simplă: hotelurile de la malul mării erau populate cu „oamenii muncii", sprijiniți de organizațiile sindicale, care erau, de fapt, remorci ale partidului unic.

Am căutat – da, pe google – să văd ce mai fac sindicatele azi. Unul dintre ele, care regrupează mulți profesori, are pe site oferte pentru litoral negociate cu agenții de turism. Afli de acolo că serviciile pot fi plătite și cu vouchere de vacanță. De vreun deceniu încoace, angajatorii oferă asemenea tichete, care pot fi folosite în câteva mii de hoteluri, pensiuni sau gazde.

Am primit și eu de la Universitate un carnet de vouchere cu 29 de file. Pe hârtia tipărită apar diverse informații – emițător, termen de valabilitate și avertismente de genul: nu poți să vinzi și nici să primești „rest în bani" la un voucher. Nimic despre drepturi, nimic despre odihnă. N

CRISTIAN PREDA
este europarlamentar și profesor de științe politice la Universitatea București

ROMANIA

PSD VS. ROMÂNIA
10 august. Un an de la Jandarmeriadă » P.32

FOTO: MADR.RO

Made in Romania

O TEMĂ POPULISTĂ ESTE EXPLOATATĂ, DE CÂȚIVA ani, la maximum în România, de către clasa politică. Mândria că suntem români. Iar, dacă la nivel de declarații politicienii s-au întrecut în a susține producătorii autohtoni, lăudând produsele românești, sprijinul pe care statul îl oferă pentru dezvoltarea acestora este fie insuficient, fie lipsește cu desăvârșire în unele domenii.

Newsweek România vă propune o radiografie a antreprenoriatului românesc, poveștile unor afaceri locale care s-au dezvoltat fie în primii ani ai capitalismului, imediat după Revoluție, fie în „anii de glorie" ai acestuia, istoria celor mai cunoscute branduri ale noastre, precum și analizele unor specialiști în domeniul economic.

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro
FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

Cămășile din Oltenița, povestea neromanțată a unei afaceri de familie

FORȚĂ DE MUNCĂ PUȚINĂ ȘI instabilă, concurență uriașă pe piața externă, profit mic, piedici din partea statului. Sunt doar câteva dintre problemele unei industrii care a reușit să supraviețuiască capitalismului românesc. Să construiești un brand autohton de la zero, în industria textilelor, să te bați cu companiile gigant la nivel mondial, să-ți faci planuri de business pe câțiva ani și să ți le răstoarne autoritățile prin politici fiscale aplicate peste noapte, poate fi, în termeni optimiști, un soi de aventură. Alina Rachieru are 39 de ani, a absolvit Științe Politice, a lucrat zece ani în bancă, iar acum scrie o poveste reală despre ce înseamnă să fii antreprenor în România.

Cum a început?

Povestea Alinei are în spate o alta și mai veche, începută în primii ani de după Revoluție, când România abia vedea zorii capitalismului. În 1994, Vladimir Rachieru, devenit, între timp, socrul Alinei, a deschis la Oltenița o fabrică de cămăși pentru femei și bărbați. Orașul avea o istorie bogată în acest domeniu, fiind cunoscut pentru fosta cooperativă comunistă care făcea cămăși, dar care, odată cu schimbarea de regim din 1989, se prăbușise ca mai toată industria românească. Nici privatizarea nu a reușit să resusciteze activitatea cooperativei, iar în Oltenița s-au deschis, pe rând, mici fabrici sau ateliere de confecții, cu mână de lucru deja bine instruită.

„Socrul meu lucrase 18 ani în industria cămășilor. Terminase ASE și a fost repartizat la fabrica din Oltenița. După Revoluție, lucrurile s-au schimbat, dar el a rămas să colaboreze cu fosta cooperativă, care se spărsese, între timp, în diverse făbricuțe și ateliere de confecții. Le găsea clienți, le aducea contracte, iar el câștiga un comision. Așa a reușit să strângă niște bani, a făcut și împrumuturi la bancă și a deschis, în 1994, fabrica lui de cămăși, tot în Oltenița", povestește Alina Rachieru.

Între timp, afacerea începută acum un sfert de veac a devenit una de familie, de care se ocupă atât Vladimir Rachieru, cel care a fondat-o, cât și fiul său, Vlad, și Alina, soția acestuia. În primii cinci ani, fa-

EXEMPLU
Alina Rachieru, fosta corporatistă care a lansat brandul Pineberry.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

brica a funcționat cu utilaje second-hand cumpărate de la fosta cooperativă din localitate, apoi au fost schimbate integral cu altele noi. Fabrica familiei Rachieru produce cămăși pentru export, având clienți din Germania și Olanda care au, la rândul lor, contracte cu alte firme din Belgia, Austria, Elveția sau Japonia.

„Lucrăm în sistem de lohn sau semilohn, în sensul că, dacă la lohn tu primești de la clienți absolut tot și adaugi doar manopera, la semilohn primim doar țesătura, iar de restul materiei prime ne îngrijim noi să o achiziționăm. Producem, prin aceste contracte ale fabricii, aproximatix 15.000 de cămăși lunar, iar anul trecut am avut o cifră de afaceri de 1,8 milioane de euro, cu un profit de 2-3%", spune Alina Rachieru.

Forța de muncă, marea problemă

Dacă la începutul anilor 2.000 la fabrica familiei Rachieru, B&D International, munceau 260 de oameni, acum mai sunt 120 de angajați, marea majoritate a

Ajutoarele sociale ne dau în cap nouă, celor care avem nevoie de oameni la muncă

lor, circa 80%, fiind însă păstrați încă din anii '90. Forța de muncă este, așa cum spune Alina Rachieru, principala problemă cu care se confruntă domeniul confecțiilor. De ce mâna de lucru se găsește greu? Sunt mai multe motive, explică reprezentanta fabricii din Oltenița.

„În confecții e o vorbă: multă muncă pe bani puțini. O confecționeră are salariul minim pe economie, e plătită la normă. Salariile sunt mici, pentru că și manopera e mică. Noi le acoperim angajatelor noastre și cheltuielile de transport, pentru a veni la serviciu, ținând cont că multe dintre ele sunt din localități apropiate de Oltenița. Însă e foarte greu să aducem forță de muncă tânără, în principal pentru că tinerele nu vor să muncească în confecții. Preferă șomajul, preferă ajutoarele sociale, dar nici nu vor să audă să muncească în fabrică".

Fabrica din Oltenița ar mai avea nevoie de cel puțin 10-12 angajate, circa 10% din numărul salariaților de acum, asta pentru a putea produce mai mult, pentru a se dezvolta și a-și ajuta și clienții să crească. Dar e un cerc vicios din cauza lipsei de personal. Ultima experiență de a angaja confecționere a fost în urmă cu câteva săptămâni, în cadrul unui eveniment organizat de Forțele de Muncă. Rezultatul?

„Cei de la Forțele de Muncă ne-au selectat 16 persoane calificate, femei care au lucrat în confecții și care aveau vârste de la 45 de ani în sus. Erau femei în șomaj, rămăseseră fără loc de muncă. Din 16, au venit la interviu 12, patru au zis din start că nu vin nici la interviu și au renunțat, în acest fel, și la ajutorul de la stat. Iar, din cele 12, abia am reușit să conving două să se angajeze. Toate sunt bolnave închipuite, nu au certificate de la medic, dar îți spun că nu pot munci, pentru că nu le permite sănătatea. Pur și simplu, orice variantă le ofeream de a munci la noi în fabrică, o refuzau. Nu voiau să muncească", mai spune Alina Rachieru.

Tinerele sunt și mai greu de convins. În ultimii doi ani, din 15 fete venite la fabrică, după terminarea liceului, au reușit să păstreze doar două-trei. „Le oferim calificare în fabrica noastră, carte de muncă, salariul care se practică în această industrie și care, poate, nu este prea mare, dar e un venit sigur și constant. Însă tinerele preferă să stea acasă, în șomaj sau pe ajutor social. Aceste ajutoare sociale efectiv ne dau în cap nouă, celor care avem nevoie de oameni la muncă, pentru că nu ai cum să-i determini să vină la muncă cât timp câștigă niște bani de la stat făcând nimic", adaugă Alina Rachieru.

Piedici din partea statului

Pe lângă problemele cu forța de muncă, reprezentanta fabricii din Oltenița mai

spune că, în ultimul an și jumătate, planurile de business le-au fost date peste cap și de politicile fiscale ale statului. Concret, două majorări ale salariului minim pe economie le-au afectat activitatea. Odată cu aceste majorări salariale și de taxe, au venit și scumpirile conexe, la facturile de gaz, de electricitate, a crescut prețul la materia primă, la carburanți.

Conform Alinei Rachieru, pentru a acoperi cheltuielile venite odată cu cele două majorări ale salariului minim, ar fi avut nevoie de un plus de 15% negociat la contractele cu clienții fabricii, companii din străinătate: „Toți clienții ne-au zis că ne dau 7% în plus. Dacă vrem 15%, ne-au transmis să ne pregătim că se mută cu producția în altă parte. După aceste modificări impuse de majorările salariale, am pierdut un client din Olanda, care a plecat cu producția în Asia, iar noi am rămas fără un contract prin care făceam 60.000 de cămăși anual".

Conform acesteia, păstrarea clienților este cu atât mai sensibilă cu cât concurența, la nivel internațional, este foarte mare. Iar dacă oferta ieftină a fabricilor de confecții din Asia poate fi combătută în domeniul calității și în privința distanței, mai greu, spune Alina Rachieru, este să concurezi cu fabrici europene, din state precum Republica Moldova, Bulgaria, Georgia, Macedonia, care oferă și un preț atractiv, și calitate.

Cum să crești un brand românesc

În ciuda concurenței externe, a problemelor legate de forța de muncă și a măsurilor fiscale imprevizibile ale statului român, în ciuda crizei financiare de acum zece ani, care a adus-o în pragul falimentului, fabrica de cămăși din Oltenița a reușit să crească. În perioada 2012 – 2014, cu ajutorul unui proiect european în valoare de circa 400.000 de euro, familia Rachieru a retehnologizat fabrica, mărind, astfel, producția. În paralel, au construit, prin fonduri proprii, încă o jumătate de fabrică, tocmai pentru că aveau foarte multe comenzi.

După modificările impuse de majorările salariale, a pierdut un client din Olanda, care a plecat cu producția în Asia

Pe lângă contractele cu clienții din afara țării, la fabrica din Oltenița se produce și un brand propriu de cămăși pentru femei și bărbați. Povestea Pineberry se leagă exclusiv de numele Alinei Rachieru, fostă corporatistă din București, care în concediul de creștere a copilului, în 2010, a început să facă cămăși pentru corporatiști.

„Lucram în bancă și aveam nevoie, zilnic, de câte o cămașă, iar oferta pe piața locală era destul de limitată. Așa am început cu Pineberry, într-o formă nu foarte serioasă și fără a avea un plan de afaceri. După ce am născut, am rămas acasă în concediu maternal și, pentru că eram foarte activă și aveam multe ajutoare în jur, am zis că trebuie să fac ceva. Într-o zi, soțul meu mi-a spus să merg cu el la fabrică și mi-a dat ideea de a începe să gândesc modele de cămăși pentru colegii mei din bancă. Asta pentru că eu îmi făceam cămășile la fabrica noastră, iar colegii mă întrebau mereu de unde le am, mă rugau să le fac și lor, dar nu puteam întrerupe producția fabricii pentru a face câteva cămăși separat", povestește Alina Rachieru.

Atunci, însă, odată cu ideea de a produce două colecții mici de cămăși exclusiv pentru colegii de serviciu, tânăra a gândit 20 de modele pentru femei și alte 10 pentru bărbați. În total, o sută de cămăși, pe care le-a dus, într-o, zi la bancă și le-a vândut pe toate. „Așa s-a născut Pineberry, care este acum brandul nostru pe piața românească. Am renunțat la jobul în bancă și m-am dedicat exclusiv fabricii. Deși nu aveam niciun fel de studii în domeniu, am mers la multe târguri internaționale de profil, am făcut diverse cursuri, așa am început să învăț să fac modele de cămăși, pe care acum le lucrăm pentru piața locală. Vindem atât pe site, cât și într-un magazin deschis anul acesta într-un mall din București. Recent, am început să facem și rochii, derivate din cămăși. Ca planuri de viitor, ne îndreptăm spre extinderea Pineberry pe piața românească, fie prin alte magazine ale noastre, fie în sistem de franciză. Am experimentat deja acest sistem, în ianuarie anul acesta, când un român din Marea Britanie a preluat brandul nostru, în franciză, și vinde, printr-un magazin online, în Regatul Unit", adaugă reprezentanta fabricii din Oltenița.

Despre cum este perceput, în țară, un brand românesc, Alina Rachieru susține că problemele rămân din partea statului. În ciuda declarațiilor populiste ale politicienilor, nu oferă sprijin pentru producătorii locali, cel puțin pentru cei din domeniul confecțiilor. „Acum câțiva ani, noi, producătorii autohtoni din confecții, aveam un avantaj: statul ne plătea standurile la târgurile de profil de peste hotare, biletul de avion, precum și jumătate din costul cazării. La un târg așa mare, participarea este costisitoare, circa 15.000 de euro, pentru că doar standul te costă 10.000 de euro. Și e important să fii la aceste târguri, unde găsești potențiali clienți. Acum vreo doi ani, însă, la un târg de acest tip care a fost la Paris, producătorii români s-au trezit că organizatorii le-au spus că statul român nu a plătit nimic, astfel că oamenii au fost nevoiți să-și plătească singuri toate costurile", mai spune Alina Rachieru. Partea bună, mai arată aceasta, este interesul tot mai crescut al românilor pentru brandurile autohtone, produsele românești, inclusiv cele din domeniul textilelor, sunt căutate și apreciate pe piața internă.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

Despre pâine, avec amour

S-a întors în țară după șase ani petrecuți în Franța, ca să facă ce-i place cel mai mult: mâncare. Irina Stăncescu, bucătar de profesie, are din 2013 o brutărie artizanală, cu o cifră de afaceri estimată la peste 1,5 milioane de euro.

„PÂINEA NU ARE NEVOIE DE ingrediente multe: făină, apă, sare și drojdie, dacă e cu drojdie. Noi facem pâine cu drojdie și cu maia. Când o să citești o listă mare cu ingrediente, să fugi de pâinea aia", este răspunsul Irinei Stăncescu la întrebarea ce înseamnă o pâine bună.

Din 2013, antreprenoarea face pâine și prăjituri în brutăria ei, Pain Plaisir, pusă pe picioare cu banii obținuți din vânzarea apartamentului pe care îl avea, dar și cu banii strânși de mama partenerului ei de afaceri, englezul Tom Rees.

Deși, la inaugurare, toată lumea îi prorocise un faliment, după trei ani, a reușit să-și amortizeze investiția, deschizând un al doilea magazin cu laborator propriu, iar, din această toamnă, va coace pâine în propria ei fabrică, la Sema Parc.

Cum să-ți deschizi o brutărie în București

Aventura Irinei Stăncescu a început în anii 2000, când, după ce a absolvit Studii Europene la Universitatea Româno-Americană, a început să lucreze la Ministerul Integrării și și-a dat seama că își dorește un altfel de job. Îi plăcea să gătească din copilărie, iar o discuție cu doi bucătari pe care i-a întâlnit într-o vacanță în Germania a inspirat-o să revină la vechea ei pasiune.

Așa a plecat Irina în Franța, la Paris, în 2007, să urmeze cursurile celebrului institut culinar Le Cordon Bleu, iar, ca să se întrețină și să-și plătească studiile – costau 38.000 de euro, a muncit în bucătăria școlii. A absolvit a treia, în 2008. „A fost cel mai bun lucru pe care l-am făcut", adaugă zâmbind.

În următorii ani, a lucrat în restaurante cu trei stele Michelin, 17 ore pe zi. Așa l-a cunoscut pe Tom, cu care, în pauzele de muncă, visa cu ochii deschiși ce afacere ar face ei.

„Am zis brutărie, că restaurant eu nu mai vreau. Treaba se termina la 01.00 noaptea, iar la 07.00 dimineața începea din nou", povestește Irina Stăncescu. În 2011, au prospectat piața din Marea Britanie, dar și-au dat seama că nu vor putea deschide acolo o brutărie, era prea scump. Și au venit în România.

Au deschis în aprilie 2013 Pain Plaisir, un magazin cu laborator propriu, în care lucrau cinci oameni – ei doi, o a treia parteneră, care a ieșit din afacere între timp, o vânzătoare și o persoană care spăla vasele. 250.000 de euro au cheltuit: amenajarea spațiului, utilaje, închirierea magazinului, sistemul informatic și primul transport de făină. 60.000 de euro au reușit să ia cu împrumut de la bancă, printr-un program de finanțare a start-up-urilor, iar restul banilor i-au strâns din vânzarea

VIS
Irina Stăncescu (37 de ani) și-a riscat finanțele personale ca să înființeze o brutărie artizanală.

apartamentului Irinei, banii mamei lui Tom și bani de la prieteni.

Magazinul s-a deschis în zona Aviatorilor, la parterul unui bloc, iar toată lumea le-a spus că vor da faliment. „Habar n-aveam ce înseamnă o afacere, noi ne gândeam că o să facem pâine cum ne place nouă, cum am văzut la Paris. Tom făcea pâine, eu făceam prăjiturile, viața era frumoasă. În prima zi, șoc: veniseră clienții și noi nu știam cum merge casa de marcat", își amintește Irina Stăncescu.

„Toți agenții imobiliari, când au auzit unde am închiriat, ne-au spus: «e sinucidere ce faceți voi! Pe stradă cu sens unic, la parterul unui bloc. Nu sunteți la stradă, nu sunt locuri de parcare». Chiar și domnii de la bloc ne-au zis: «Vai, sunteți copii drăguți, ne pare rău de voi, că o să dați faliment». Noi am crezut că o să fie bine și am avut dreptate. De atunci, nu mă mai iau după sfaturile oamenilor", adaugă.

„Habar n-aveam ce înseamnă o afacere, noi ne gândeam că o să facem pâine cum ne place nouă. În prima zi, șoc: veniseră clienții și noi nu știam cum merge casa de marcat"

„Taxele ne omoară"

Firma are acum 60 de angajați, iar primul angajat este acum șeful patiser. Irina Stăncescu își selectează angajații după atitudine: „Nu trebuie să aibă experiență, nici măcar brutarii. Îi școlim noi. Să fie curioși, să pună întrebări, să vrea să muncească, să fie voluntari. Să fie ca noi". Toți angajații lucrează cu carte de muncă, iar salariul unui brutar ajunge și la 3.500 de lei net, potrivit antreprenoarei.

Firma le decontează oamenilor cheltuielile cu mașina: le plătește benzina, asigurările auto și reparațiile. „Încercăm să avem beneficii care nu sunt taxabile. Ne omoară taxele", spune ea.

Irina și-ar dori să mai intre în bucătărie, dar știe că ar strica ierarhia. „Nu prea mai gătesc, nu prea mai fac nimic în producție. Mi-ar plăcea, că mă ard mâinile, dar nu pot să vin peste ei în producție. Încerc să am un șef patiser responsabil, care să ia decizii, care să aibă autoritate și, dacă vin eu și zic altfel, s-a stricat toată ierarhia. Așa că nu mă mai bag", explică ea.

Pain Plaisir vinde circa 1.000 de pâini pe zi și distribuie produse și în rețeaua horeca din București. Printre clienții mari ai brutăriei se numără Frufru, Grano și RealFoods. În magazin, se mai vând și prăjituri și produse de patiserie și de băcănie, precum zacuscă și salam, dar și o gamă de vinuri.

De ce e pâinea scumpă

La brutăria Irinei și a lui Tom, o pâine se face în 24 de ore: maiaua, făina cu apă care fermentează natural, este pregătită cu o zi înainte și este lăsată să dospească la rece. Abia apoi, pâinea este frământată și pusă la copt. Cele mai multe sortimente de făină folosite la brutărie sunt din Franța, iar un sortiment este românesc, măcinat la o moară de piatră.

Irina Stăncescu arată că nimic nu se vinde de pe-o zi pe alta, acesta este și motivul pentru care nu ar putea să-și

deschidă niciodată magazine în regim de franciză.

„De ce este pâinea noastră scumpă? La noi, o baghetă costă 5,5 lei. Avem prețul acesta de trei ani. La un supermarket găsești o pâine cu 5, 6, 7 lei, dar ea a ieșit dintr-un congelator, s-a dus într-un cuptor, a ajuns pe raft și a fost făcută într-o fabrică din Polonia sau din Franța. Faptul că noi facem pâine în fiecare zi are implicații asupra costului: pâinea e proaspătă, e făcută astăzi și asta se vede în preț. Și amplasarea magazinului e importantă. Costurile cele mai mari nu sunt legate de ingrediente, infrastructura de producție e cea care ne omoară", explică aceasta.

Prima fabrică Pain Plaisir

Irina Stăncescu a crescut într-o familie de antreprenori: de când era copil, își amintește că „la noi acasă era manufactură". De la pantofi pentru păpuși, la pungi de cadouri și haine la comandă, părinții ei lucrau mereu la ceva. După Revoluție, s-au avântat în afaceri: au deschis o croitorie, apoi o brutărie și o patiserie, în Râmnicu Sărat.

Primii ani de capitalism, în care părinții Irinei Stăncescu au refuzat să facă afaceri „la negru", dublați de un accident la croitorie – o sobă a explodat, stricând stocurile de materiale – i-au scos din afaceri. Ea se devotează afacerii, dar încearcă să nu facă aceleași greșeli ca și ai ei. „Ei au făcut o greșeală fantastică, nu s-au preocupat de management, toți prietenii lor erau directori și nimeni nu s-a gândit să verifice ce se întâmpla acolo", spune Irina, care se ocupă singură de managementul brutăriei.

„Faptul că noi facem pâine în fiecare zi are implicații asupra costului: pâinea e proaspătă, e făcută astăzi și asta se vede în preț"

FOTO: IRINA PHOTOS / OCTAVIAN FACEBOOK PAIN PLAISIR

În 2016, la trei ani de la deschiderea primului magazin și a laboratorului propriu, ea și-a amortizat investiția și a decis să deschidă un al doilea magazin. Clienții i-au propus să fie în Dorobanți.

„Se intră ușor pe piață, problema apare când vrei să crești", explică antreprenoarea, care, anul trecut, a decis extinderea afacerii prin deschiderea unei fabrici. Ea estimează că proiectul va costa cel puțin 350.000 de euro – va fi o fabrică de 1.000 de metri pătrați, la Sema Parc.

Acum, încearcă să obțină finanțare pentru investiție: „Toată lumea mă întreabă cum e să investești bani în ceva care nu este al tău. Răspunsul este că eu vreau să cresc producția, nu mă uit la cât cheltui, ci la ce pot să scot și la ce vreau".

Pain Plaisir a avut anul trecut un profit de trei la sută. „Puțin", ne spune Irina Stăncescu, „într-o industrie care scoate profitabilitate de două cifre – între 27 și 37 la sută". Explicația ei este că, anul trecut, a investit foarte mulți bani în consultanță și în realizarea planului de extindere a afacerii. Pentru 2019, estimează o cifră de afaceri de 1,7 milioane de euro.

Un „nu" categoric este răspunsul antreprenoarei, întrebată dacă ar vinde vreodată brutăria. „Să vindem ca să ce? Ca să facem altă afacere? Nu, eu vreau să cresc afacerea asta", adaugă.

Pentru viitor, și-ar dori să deschidă magazine cu o zonă unde se poate servi masa, dar și să se extindă în alte orașe – Brașov, Cluj și Iași.

„Ne-am dori să avem un magazin deschis de la opt dimineața la opt seara, cu ciorbă, salată, totul în jurul pâinii. Ne-ar ajuta mult, s-ar susține mai bine producția și este mișto că putem să dezvoltăm un meniu în jurul produsului pe care îl facem noi", conchide Irina Stăncescu. N

Brandurile care ne-au făcut cunoscuți în lume

Scrumbia de Dunăre afumată, brand protejat de Uniunea Europeană

Cinci branduri românești sunt recunoscute și protejate de Uniunea Europeană. Ultimul, care a primit aprobarea Comisiei Europene, în 3 decembrie 2018, pentru a deveni produs cu indicație geografică protejată, este Scrumbia de Dunăre afumată. Aceasta se alătură altor patru branduri românești de pe lista UE: Novac afumat din Țara Bârsei, Telemea de Ibănești, Salam de Sibiu și Magiun de prune de Topoloveni.

Scrumbia de Dunăre a fost pomenită de către Grigore Antipa, în 1909, în lucrarea sa „Fauna ichtiologică a României". Iar despre felul în care era afumată Scrumbia de Dunăre, același Grigore Antipa nota, în „Pescăria și pescuitul în România", carte apărută în 1916, câteva obiceiuri de conservare a peștelui, dezvoltate de pescarii din Delta Dunării. Trei ani mai târziu, în 1919, Prefectura Tulcea menționa, în documente oficiale, denumirea „Scrumbie de Dunăre afumată". Ceea ce face deosebită scrumbia din Delta Dunării este că acest pește este cel mai gras din lume, cel puțin 11% grăsime, pentru dimensiunea pe care o are. La maturitate, scrumbia pescuită în Delta Dunării ajunge la cel mult 400 de grame, având o dimensiune de 30 de centimetri.

Salamul de Sibiu, scurta poveste a „salamului de iarnă"

Unul dintre cele mai greu de găsit produse în perioada comunistă, dar și printre cele mai scumpe, Salamul de Sibiu a fost atestat acum mai bine de un secol, în 1895, fiind produs de către sași, într-o mică fabrică din Mediaș. Denumirea lui a fost „salam de iarnă", pentru că era produs doar în sezonul rece, din octombrie și până în aprilie, însă numele a fost adaptat, în timp, pentru a marca zona de proveniență. În privința preparării Salamului de Sibiu, specialiștii spun că sunt câteva caracteristici: carnea nu se fierbe, trebuie să provină de la porci cu vârsta de cel puțin un an și jumătate, iar salamul nu se afumă la cald.

Magiunul de prune Topoloveni, pe masa Casei Regale a României

FOTO: MAGIUN-SONIMPEX.RO

Aflat pe lista celor cinci produse alimentare românești protejate de UE, Magiunul de prune Topoloveni, care ajunge pe masa Casei Regale a României, a primit, de-a lungul anilor, o serie de certificări ale calității, precum Cod Operator NATO sau certificat HALAL. Magiunul de prune Topoloveni, produs de compania Sonimpex Topoloveni, a ajuns în mai toate colțurile lumii. Rețeta după care este produs, veche de mai bine de un veac, este păstrată și acum cu strictețe, unul dintre secrete fiind lipsa zahărului și a oricărui tip de aditivi.

Dacia, o iubire pe patru roți

Povestea Dacia, probabil cel mai cunoscut brand românesc, a început în 1966, la Colibași, actualul oraș Mioveni din Argeș, în urma unui acord semnat între autoritățile române comuniste și reprezentanții companiei franceze Renault. Contractul prevedea asamblarea unui autoturism model Renault sub marca Dacia, într-o uzină care avea să se construiască în țara noastră într-o perioadă record. Începută în 1966, ridicarea Uzinei de Autoturisme Mioveni s-a terminat un an și jumătate mai târziu. Primul model a fost Dacia 1100, la care a început producția în 20 august 1968, iar prima mașina din această serie i-a fost făcută cadou lui Nicolae Ceaușescu, președintele României comuniste. Un an mai târziu, în 1969, a urmat Dacia 1300, care, în anii următori, a fost îmbunătățită și scoasă pe piață în diverse variante, inclusiv de lux – Dacia 1300L și super lux – Dacia 1300 SL. După Revoluție, în 1999, Grupul Renault a preluat Dacia, iar producția a rămas în uzina de la Mioveni, modernizată în următorii ani. Pentru vizita Papei Francisc în România, din 2019, papamobilul care i-a fost pus la dispoziție Sanctității Sale a fost produs de Uzinele Dacia.

Cârnații de Pleșcoi, hrana haiducilor

Despre cârnații de Pleșcoi, produși în satul buzoian omonim, din comuna Berca, se spune că ar fi fost mâncarea haiducilor, care îi preferau pentru că se conservau în condițiile vitrege în care trăiau ei. Cârnații de Pleșcoi sunt cârnați subțiri, din carne de oaie (minim 55 la sută) și vită (maxim 45 la sută), afumați, bine condimentați cu ardei iute și usturoi. În casele oamenilor din zonă se prepară atât cârnații, cât și pastrama. În cinstea celebrilor cârnați, în fiecare an, în comuna Berca, are loc Festivalul Cârnaților de Pleșcoi.

Novacul din Țara Bârsei, afumat la cald

Novacul afumat din Țara Bârsei este un file de pește afumat la cald, obținut din specia crap novac, care este crescut în apele curgătoare din Dumbrăvița, Feldioara, Halchiu, Bod și Hărman. Spre deosebire de ruda lui, novacul din zona de câmpie, care poate fi recoltat de la vârsta de doi ani, cel din Țara Bârsei se pescuiește doar după ce exemplarele împlinesc trei ani. Peștele este sărat și apoi afumat cu rumeguș de esență tare (fag), după o rețetă locală din Țara Bârsei.

FOTO: PRIMĂRIA BERCA; MINISTERUL AGRICULTURII; MIRDATOD.RO; AUTOMOBILEROMANESTI.RO

Telemeaua de Ibănești, o afacere de familie

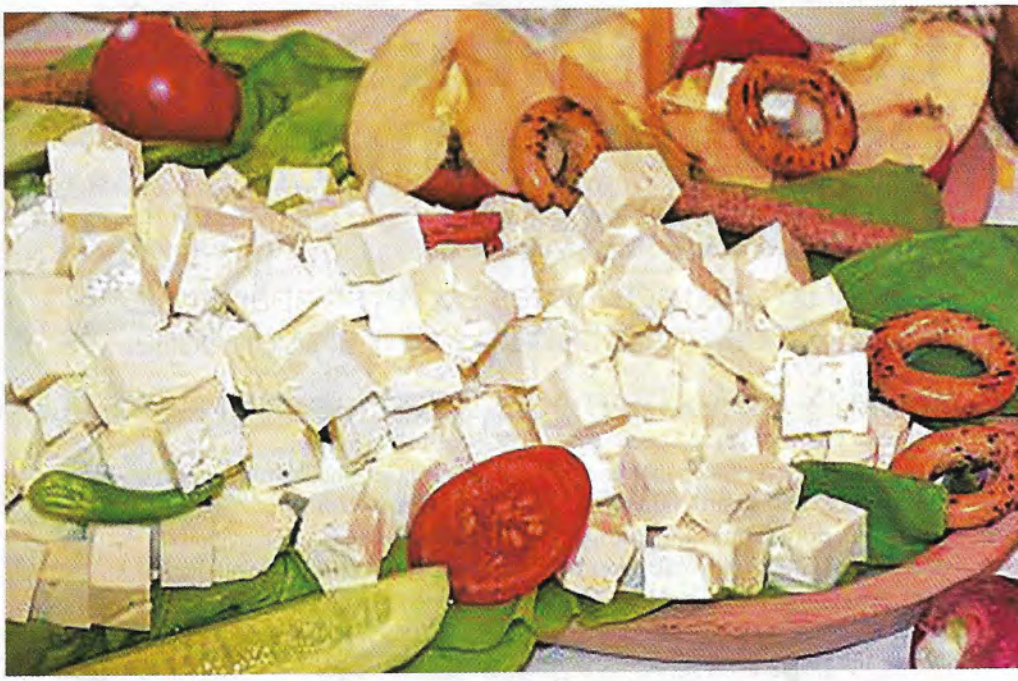

Brânza făcută în Mureș este aparte pentru că la sărarea ei se folosește o saramură naturală extrasă din fântâna cu apă sărată din localitatea Orșova. În 1994, familia Todoran a început să producă telemeaua de Ibănești, din laptele vacilor păscute pe Valea Gurghiului, după o rețetă specifică zonei. Afacerea s-a extins de la 50 de litri de lapte procesați pe zi, la 50.000 de litri de lapte, din care se prepară telemeaua.

ARO, mașina de teren strivită de statul român

Prima mașină de teren românească, supranumită „Zimbrul Carpaților", a fost produsă în 1957, la Automobil România, în Câmpulung Muscel. Până la închiderea din 2003, uzina a produs peste 380.000 de mașini, dintre care peste două treimi au fost exportate în circa 110 țări. Înainte de Revoluție, mașinile ARO mergeau în proporție de 90 la sută la export, iar românii aveau nevoie de aprobarea Ministerului Economiei sau a lui Nicolae Ceaușescu pentru a putea achiziționa un ARO, principala beneficiară fiind Armata. După Revoluție, uzina a căzut în paragină, iar în 2003 a fost vândută de statul român pe 180.000 de dolari unui afacerist care nu a respectat contractul de privatizare și a vândut utilajele. Ultimele ARO s-au vândut în Cehia, până în 2013.

Cum e România pentru oamenii de afaceri

Studiul EY „Attractiveness surveys", apărut recent, ne dă o ştire bună şi una mai puţin bună.

DE

MĂDĂLINA ION

PARTEA POZITIVĂ: EUROPA de Est este a doua zonă în ordinea atractivităţii pentru potenţialii investitori, prima zonă fiind Europa de Vest. Vestea mai puţin bună este că 2018 a fost primul din cei 7 ani consecutivi în care numărul de noi proiecte de investiţii a înregistrat o scădere de la 6.653 de proiecte, la 6.356 (4% scădere), iar, din păcate, investiţiile în România au cunoscut o scădere şi mai abruptă, de la 126 la 109 proiecte (adică o scădere de 13%).

Din păcate, tendinţa este, în continuare, de scădere, dacă ne uităm la statistica publicată de BNR care arată că investiţiile străine în România pe primele 4 luni ale anului 2019 au fost de 1.323 de milioane Euro, cu 17% mai puţin decât investiţiile străine din aceeaşi perioadă din anul 2018 (când au fost de 1.592 de milioane Euro).

Bineînţeles, atractivitatea unei ţări pentru investitori depinde de foarte multe criterii. Studiul „Doing Business" al Băncii Mondiale analizează atractivitatea ţărilor pentru investitori folosind următoarele criterii:

- Uşurinţa procedurilor pentru înfiinţarea unei societăţi;
- Uşurinţa obţinerii autorizaţiilor de construcţie;
- Accesul la reţeaua electrică;
- Procedurile de înregistrare a proprietăţilor;
- Accesul la creditare;
- Protecţia acţionarilor minoritari;
- Gradul de impozitare;
- Uşurinţa comerţului internaţional;
- Uşurinţa cu care sunt soluţionate disputele, seriozitatea contractuală;
- Modalitatea în care este tratată insolvenţa;
- Legislaţia muncii.

În acest studiu *(tabel 1)*, România se află pe locul 52 (din 190) cu un scor de 72,30. Moldova este pe locul 47, Cehia este pe locul 35 şi Polonia pe 33. Ungaria este pe locul 53, iar Bulgaria pe locul 59.

Ar fi indicată o analiză a fiecăruia dintre aceste criterii pentru a înţelege unde putem să mai schimbăm ceva pentru a deveni mai atractivi în ochii investitorilor.

În această idee, vom folosi „Tax Attractiveness Index" emis de „The Institute for Taxation and Accounting at Ludwig-Maximilians-Universität München", care analizează atractivitatea unei ţări în ochii potenţialilor investitori din perspectiva mediului fiscal al ţării respective.

În acest studiu *(tabel 2)*, în 2019, România este pe locul 41 din 100.

În faţa noastră mai sunt: Ungaria (locul 20), Cehia (locul 28) şi Slovenia (locul 30).

Polonia este totuşi în urma noastră (ocupând locul 68), iar Serbia, un alt vecin al nostru, este pe locul 81, Ucraina fiind pe locul 72, cum se poate vedea în tabelul 2. „Tax Attractiveness Index" este calculat pe baza a 20 de indicatori fiscali începând de la faptul că suntem stat membru în Comunitatea Europeană, că avem prevederi care sancţionează tranzacţiile artificiale etc. Cu cât mai aproape de 1 este un indicator, cu atât mai atractivă este ţara noastră din punct de vedere al indicatorului respectiv.

Se observă în tabelul 3, că atractivitatea României a scăzut vertiginos ca urmare a adoptării regulilor care sancţionează tranzacţiile artificiale şi transferul profitului. Din fericire, aceste măsuri sunt absolut obligatorii şi adoptarea lor nu face decât să ne înscrie în rândul ţărilor reglementate. Nu prin lipsa acestor măsuri ne dorim noi să fim o ţară atractivă.

Singura îmbunătăţire notabilă este în ceea ce priveşte impozitarea venitului persoanelor fizice, unde ştim cu toţii că a scăzut cota de impozit de la 16% la 10%. Probabil că astfel de măsuri sunt cele care ne vor ajuta să devenim mai atractivi în ochii investitorilor. N

TABEL 2

Ţara	Populaţia	PIB/locuitor	Tax Attractiveness Ind
Letonia	2,165,165	$24,500	0.6
Estonia	1,257,921	$28,700	0.59
Ungaria	9,919,128	$26,000	0.53
Lituania	3,505,738	$28,000	0.53
Cehia	10,627,448	$31,500	0.49
Slovenia	1,988,292	$30,900	0.48
Bulgaria	6,924,716	$18,400	0.47
Muntenegru	650,036	$15,700	0.47
Croaţia	4,470,534	$21,300	0.45
România	21,729,871	$20,600	0.44
Slovacia	5,443,583	$29,500	0.42
Macedonia	2,091,719	$14,000	0.39
Polonia	38,346,279	$26,400	0.35
Turcia	81,619,392	$20,500	0.35
Ucraina	44,291,413	$8,000	0.34
Belarus	9,608,058	$17,800	0.33
Serbia	7,209,764	$13,600	0.3

TABEL 1

Țara	Loc unei societăți	Înființarea de construcție	Autorizația electrică	Rețeaua proprietății	Înregistrarea	Creditarea	Acționarii	Fiscalitatea internațional	Comerțul	Contracte	Insolvența
Georgia	6	2	27	39	4	12	2	16	43	8	60
Macedonia	10	47	13	57	46	12	7	31	29	37	30
Lituania	14	31	7	26	3	44	38	18	19	7	85
Estonia	16	15	14	46	6	44	83	14	17	13	47
Letonia	19	24	56	53	25	12	51	13	26	20	54
Polonia	33	121	40	58	41	32	57	69	1	53	25
Cehia	35	115	156	10	33	44	72	45	1	99	15
Belarus	37	29	46	20	5	85	51	99	25	29	72
Slovenia	40	38	120	23	56	112	30	41	1	110	9
Slovacia	42	127	143	47	9	44	95	48	1	47	42
Moldova	47	14	172	81	22	44	33	35	35	69	68
Serbia	48	40	11	104	55	60	83	79	23	65	49
Muntenegru	50	90	75	134	76	12	57	68	47	44	43
România	52	111	146	154	44	22	64	49	1	17	52
Ungaria	53	82	110	122	30	32	110	86	1	22	65
Croația	58	123	159	61	51	85	38	89	1	25	59
Bulgaria	59	99	37	147	67	60	33	92	21	42	56
Albania	63	50	151	140	98	44	26	122	24	98	39
Ucraina	71	56	30	135	63	32	72	54	78	57	145

TABEL 3

Loc	Indicator/an	2009	2016	2017	2018
13	Reguli împotriva tranzacțiilor artificiale	0.5	0.5	0.5	0
14	Reguli împotriva transferului profitului	1	1	1	0
20	Impozitarea companiilor	0.61	0.59	0.6	0.59
21	Amortizarea	0.6	0.72	0.75	0.79
28	Stat membru UE	1	1	1	1
30	Impozitarea consolidată a grupurilor	0	0	0	0
31	Facilități fiscale pentru grupuri	0	0	0	0
34	Diminuarea profiturilor fiscale trecute cu pierderea curentă	0	0	0	0
38	Folosirea pierderii curente pentru diminuarea profiturilor fiscale viitoare	0.5	0.5	0.5	0.5
41	Impozitarea redevențelor	0.61	0.59	0.6	0.59
48	Impozitarea indivizilor	0.73	0.72	0.72	0.83
53	Facilități pentru Cercetare & Dezvoltare	0.5	0.5	0.5	0.5
68	Impozitarea câștigurilor de capital	0	0.38	0.38	0.38
71	Impozitarea dividendelor	1	1	1	1
72	Impozitarea dobânzilor intra-grup	0	0	0	0
74	Reguli pentru prețurile de transfer	0	0	0	0
81	Evitarea dublei impuneri	0.69	0.69	0.68	0.7
	Impozitarea dividendelor nerezidenților	0.54	0.86	0.86	0.86
	Impozitarea dobânzii nerezidenților	0.57	0.54	0.54	0.54
	Impozitarea redevențelor nerezidenților	0.53	0.53	0.53	0.53
	Tax Attractiveness Index	0.47	0.51	0.51	0.44
	Locul (din total 100)	40	25	25	41

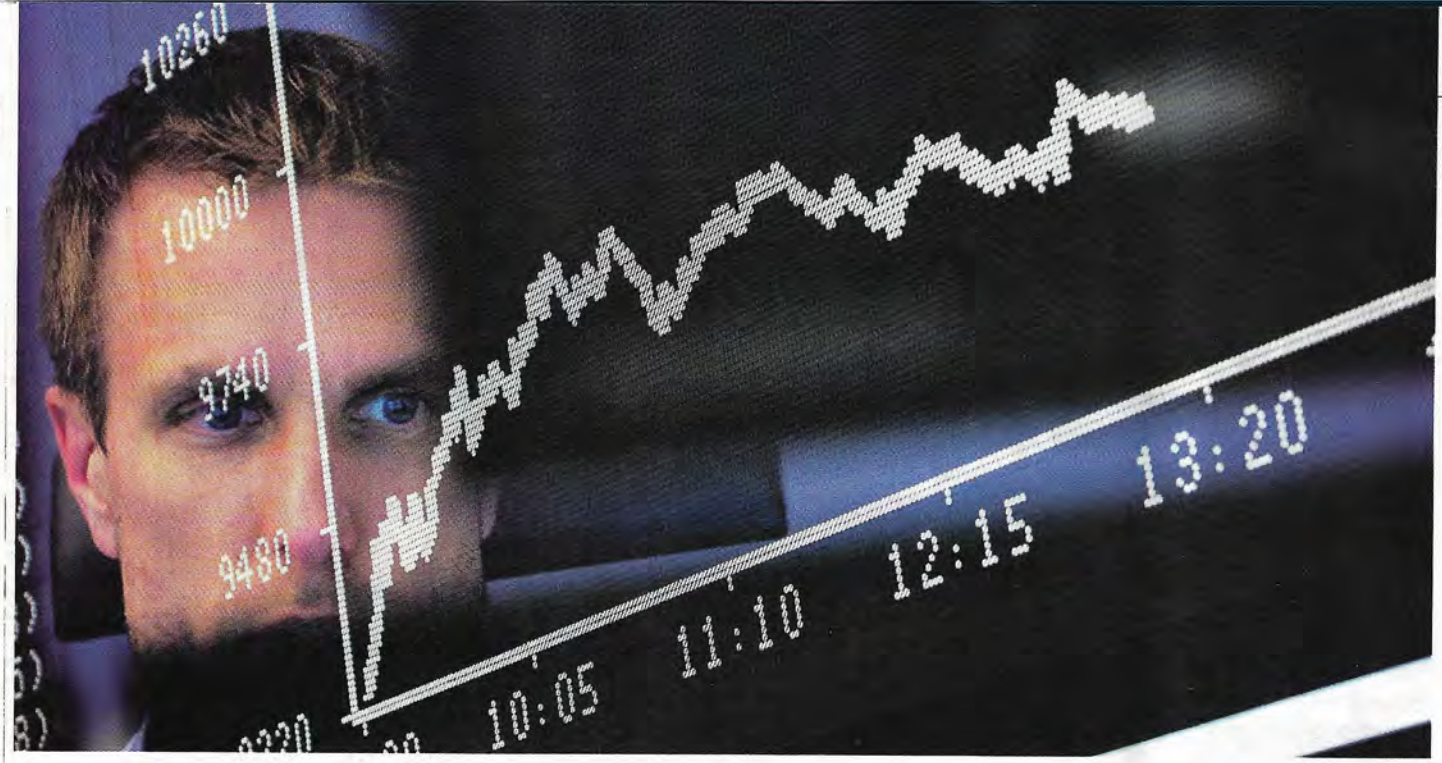

Ce e de făcut

În continuare, am putea observa că doar îmbunătățind modul nostru de impozitare a grupurilor de firme am putea câștiga mult în ochii investitorilor.

DUPĂ CUM OBSERVĂM, SUNT TREI indicatori care privesc abordarea fiscală a grupurilor (raportarea consolidată, facilitățile fiscale pentru grupuri și impozitarea dobânzilor) și la toți cei trei indicatori România are zero.

Acum, grupurile de companii pot raporta consolidat TVA-ul (dacă satisfac anumite criterii), dar, dacă am extinde raportarea consolidată și în ceea ce privește impozitul pe profit, cu alte cuvinte, dacă am permite compensarea profiturilor fiscale cu pierderile realizate de companiile din același grup, ar putea schimba mult în atractivitatea României.

În ceea ce privește impozitarea dobânzilor aferente creditelor intra-grup, este foarte normal ca legislația unei țări să fie mai strictă în ceea ce privește aceste dobânzi pentru a preveni folosirea excesivă a acestei forme de finanțări intra-grup în detrimentul finanțării prin aport de capital social. Totuși, legislația fiscală din România consideră „entități independente" din punct de vedere fiscal doar acele companii care nu au niciun acționar (persoană fizică sau juridică, direct sau indirect) cu mai mult de 25% din acțiuni. Și, cum toate companiile care nu sunt „entități independente" au deductibilitatea dobânzii limitată, această măsură este abuzivă, din punctul meu de vedere, și ar trebui corectată. După cum se observă în tabelul de mai sus, acest lucru ne-ar ajuta și în creșterea atractivității.

Pe de altă parte, țările care vor să-și crească atractivitatea au permis o mai bună planificare fiscală în ceea ce privește folosirea pierderii fiscale. Noi nu permitem folosirea pierderii fiscale pentru diminuarea profiturilor viitoare decât în următorii 7 ani. Poate că și aici am putea schimba câte ceva pentru a ne crește atractivitatea.

După cum se observă, există arii în care putem schimba câte ceva, păstrând reglementările care ne garantează controlul și impozitarea corectă a tuturor profiturilor realizate în România.

MĂDĂLINA ION
este membru ACCA, CECCAR, CCF și CAFR, fondator IM Consulting, partener Operandi Wealth Management

Rubrică realizată cu sprijinul:
IM CONSULTING
OPERANDI WEALTH MANAGEMENT

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

Mai vreau să fiu antreprenor? Hmmm...

PRIN 2013, AM ÎNCEPUT ÎMPREUNĂ cu Romanian Business Leaders un program numit „Vreau să fiu antreprenor", care consta în evenimente pe care le organizam în licee, membrii acestei comunități fiind speakeri. A participat și subsemnatul, timp de câțiva ani, și o mai fac arareori și acum, însă mi-am mai nuanțat mesajul... Reflectam, însă, în urmă cu cevatimp la măsura în care mai avem suficiente argumente pentru această afirmație – cea care a dat denumirea proiectului. Cam dificil de găsit.

DE

OCTAVIAN BĂDESCU

Desigur că, la nivel personal, încă îmi pot găsi, deocamdată, motivații, mai ales că sunt în continuare implicat în anumite proiecte antreprenoriale din zona imobiliară. Probabil că și beneficiarii unor programe de subvenționare a antreprenoriatului din banii (publici ai) contribuabililor, de tipul „Start-Up Nation", își pot identifica argumente, însă dincolo de excepții, pe „fundamente", lucrurile s-au înrăutățit gradual și trendul continuă.

Încă din urmă cu trei-patru ani, când începea să se prefigureze criza de pe piața forței de muncă, când se vedea tiparnița de bani generatoare de inflație, creșterea sub o formă sau alta a taxelor pe muncă, înmulțirea reglementărilor ș.a.m.d., de atunci am gândit să demarez ceva cu un număr minim de angajați, cu o valoare adăugată mai mare, cu o investiție de nivel controlabil, prin urmare, să diminuieze riscurile.

Nu sunt singurul care și-a vândut afacerile, mai sunt și alți antreprenori care fac exit-uri din proiectele lor dătătoare de crescânde bătăi de cap, îndrepându-se, eventual, către investiții mai sigure, precum imobiliarele. Și asta nu cred că e neapărat un semnal foarte bun. Faptul că se prefigurează că, în viitor, singurele afaceri care vor rezista să fie cele cu bani de la stat din nou nu este un semnal bun.

Taxarea muncii, birocrația, suprareglementarea, concurența neloială a statului cu deficite bugetare în creștere ca angajator sau finanțator care alterează piața, aceste chestiuni care au antrenat efecte în lanț, dublate de inflația reală care se accelerează – toate acestea nu sunt de bun augur și fac viața antreprenorilor autentici din ce în ce mai grea, riscurile cresc și randamentele scad.

În România, se schimbă generațiile, mulți nu își mai amintesc de Ceaușescu, de comunism, de orori, ideea cu „sistemul bun aplicat prost" reapare în mintea multora.

Din informațiile pe care le am, din nefericire, în puține părți ale unei Europe din ce în ce mai etatiste, îmbătrânite și cvasi-ocupate, lucrurile stau mai bine. Și America a virat-o către socialism mai mult decât te-ai fi așteptat, și tot felul de neaveniți fără habar de economie sau care intepretează istoria dintr-o perspectivă mult prea tolerantă sunt voci din ce în ce mai prezente în spațiul public.

Actuala formă a democrației – doi lupi și-o oaie votând ce vor mânca la cină – nu e perfectă, dimpotrivă. Și nu poate avea drept rezultat decât un crescendo în deficitul de libertate – acel miel bine înarmat care contestă votul, în care nu ne va mai rămâne decât iluzia că ne putem alege singuri stăpânii.

Păzea! În tot acest context, rezolvările par a nu mai putea fi decât individuale și... scapă cine poate!

OCTAVIAN BĂDESCU
are 43 de ani, fiind antreprenor în sectorul serviciilor și investitor, actualmente fondator al companiei de consultanță imobiliară RE/MAX Freedom Group, RE/MAX fiind lider mondial pe piața serviciilor de tranzacționare imobiliară.

PSD VS. ROMÂNIA

Un an de la Jandarmeriadă

DACĂ, ÎN ANII '90, FSN-UL LUI Ion Iliescu i-a adus pe mineri să înăbuşe vocile care cereau democraţie în Piaţa Universităţii, la 30 de ani distanţă, PSD-ul Vioricăi Dăncilă şi al lui Liviu Dragnea s-a folosit de bastoanele jandarmilor ca să le închidă gura protestatarilor paşnici.

Acum un an, cei circa 150.000 de români ieşiţi în stradă să ceară demisia Guvernului erau bătuţi, sufocaţi cu gaze lacrimogene şi alungaţi din Piaţa Victoriei cu tunuri cu apă.

N-au lipsit manipulările, cu care jandarmii şi Puterea au justificat agresiunile: că o jandarmeriţă e pe moarte din cauza protestatarilor, că se pregăteşte un atac asupra forţelor de ordine la Springtime, că a fost găsită o maşină plină cu „sticle incendiare". Nu au lipsit nici vocile pesediste care acuzau o lovitură de stat şi protestatari plătiţi.

Peste 500 de oameni au fost răniţi în intervenţia brutală a Jandarmeriei.

Un an mai târziu, dosarul 10 august este mutat la DIICOT, iar mai multe documente privind intervenţia Ministerului de Interne sunt în continuare secretizate.

Newsweek România a discutat cu câteva victime ale jandarmilor, la protestul Diasporei. Oamenii speră ca dosarul privind violenţele să nu fie mişamalizat, consideră ridicole acuzaţiile Guvernului Dăncilă privind lovitura de stat şi cred că 10 august i-a făcut pe români să se trezească la realitate.

10 august l-a gonit pe Doru Oprea din România

Pentru Doru Oprea (43 de ani), protestul Diasporei din 10 august 2018 a fost un moment de cotitură al vieţii sale. După ce capacul unei grenade i-a intrat în picior, fiind operat de urgenţă chiar în noaptea protestului, şi a contractat şi o bacterie în spital, bărbatul a decis să emigreze.

„Ţara pe care am dorit să o salvez a decis să mă împuşte. La propriu", nota Doru Oprea pe pagina sa de Facebook. Din toamna anului trecut, locuieşte în Franţa şi lucrează în turism. Acum, vrea să se întoarcă acasă şi să se implice în politică.

„Nu am crezut că voi merge vreodată la un protest paşnic şi voi ajunge pe masa de operaţie, asta în condiţiile în care am participat la proteste încă din 1994, din timpul facultăţii, la Timişoara. Am luat totul personal, instituţiile pe care le plătim, oamenii angajaţi să ne protejeze au decis să ne împuşte", susţine Doru Oprea.

DORU OPREA, rănit de capacul unei grenade a jandarmilor.

Bărbatul spune că, din septembrie 2018, când a depus plângerea penală la Parchet, nu a fost sunat şi chemat pentru declaraţii şi a aflat de la televizor că dosarul privind intervenţia din 10 august a fost preluat de DIICOT. El consideră că în ţară nu s-a schimbat nimic după protest, acuzând PSD că încearcă „să acopere urmele abuzurilor secretizând probe".

Se declară neîncrezător în mersul anchetei şi crede că, aşa cum „nu am văzut nimic legat de dosarul Revoluţiei şi al Mineriadei, nu cred că vom vedea

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

în următorii ani ceva concret legat de ce s-a întâmplat în 10 august".

„Dacă Guvernul PSD crede că noi am încercat o lovitură de stat, atunci și eu îi acuz că ei au dat o lovitură de stat, o lovitură democrației, preluând controlul asupra statului român, consider că acest Guvern este nelegitim și nu face decât să distrugă tot ce s-a făcut bine după intrarea noastră în NATO, în 2004, și în UE, în 2007", susține bărbatul.

Doru Oprea nu mai merge la proteste – „25 de ani mi-au fost de ajuns" - și crede că, deși protestele sunt „bune și necesare în democrație", pentru ca țara să evolueze, oamenii ar trebui să se implice activ în politică. Acum, se gândește să revină în România și să candideze pentru un loc în Biroul Național al USR, iar la anul ar vrea să candideze la alegerile parlamentare.

10 august, un „wake-up call"

Clipul în care Cami îi sfidează pe jandarmii care îi înconjuraseră pe ea și pe prietenul ei, în noaptea de 10 august, a ajuns viral pe rețelele de socializare. Un jandarm îl pune la pământ pe Mihai, iar Cami îi sare în apărare. Îi insultă pe jandarmii care o înconjuraseră și își face loc printre ei, ridicându-și prietenul de la pământ.

„Jandarmii erau puși pe harță, poate urmau să-l bată, dacă nu interveneam eu. Nu știm, pentru că lucrurile au fost întrerupte. Cred că erau aceiași jandarmi care i-au scos din taxi pe turiștii israelieni, era același jandarm de la Dialog Social", povestește tânăra.

Cami are 35 de ani și lucrează în turism. S-a întors în România în 2017, după patru ani în care a trăit în Marea Britanie. La protestul din 10 august, spune că a mers din solidaritate: „Oamenii au venit special pentru acest protest, ca să-și arate nemulțumirea și dorința de a se reîntoarce într-o țară mai bună. Și eu m-am întors și mi-aș fi dorit ca țara să fie mai civilizată, cu un nivel de trai mai ridicat. Eu mă gândesc: dacă toți oamenii buni pleacă din România, cine mai stă aici să schimbe? Și atunci, cred că și ei gândesc la fel. Și ei și-ar dori să se întoarcă acasă, să lucreze în țara lor".

Două săptămâni i-a fost rău, după ce a fost gazată: „Nu puteam să respir, mă trezeam noaptea și ieșeam afară să simt aer, altfel simțeam că mă sufoc".

Cami spune că 10 august i-a adus „multă amărăciune", că politicienii din fruntea țării „și-au bătut joc de oameni" și că, deși nu i-a plăcut să plece din țară, nu este mulțumită de situația actuală.

„Cred că acum este mai multă indignare și mai mulți oameni au văzut ce se întâmplă. A fost ca un «wake-up call» (un apel de trezire, n.r.). Dacă, până atunci, au mai fost oameni care au zis «ăștia de la guvernare nu sunt așa răi», au văzut apoi imaginile care au arătat altceva", adaugă tânăra.

Tânăra și prietenul ei nu au depus plângeri penale împotriva jandarmilor, pentru că au considerat că nu li s-a întâmplat ceva grav, însă acum regretă.

Spune că va continua să iasă în stradă și că va merge și anul acesta în Piața Victoriei, la un an de la Jandarmeriadă.

CAMI
i-a pus la punct pe jandarmii care i-au lovit prietenul.

FOTOGRAFII: INQUAM PHOTOS; FACEBOOK DORU OPREA – OCTAV DRĂGAN; PRINTSCREEN VICE ROMÂNIA

VLAD GHEORGHE
a fost bătut de jandarmi de două ori, în noaptea de 10 august.

Vlad Gheorghe: Acuzația de lovitură de stat este un „narativ ridicol"

Imaginile cu Vlad Gheorghe, bătut cu sete de jandarmi, au făcut înconjurul Internetului. Deși a stat o jumătate de oră cu mâinile ridicate ca să arate că este pașnic, juristul nu i-a convins pe jandarmi: în filmările care circulă online, se vede cum un jandarm se desprinde din plutonul său și se îndreaptă spre tânăr, lovindu-l cu putere peste cap și peste coaste.

„M-am ghemuit înainte să vină. El căuta să mă lovească în cap. Dacă nu mă apăram, știrea cu mine ar fi fost, atunci, alta", spunea juristul USR, care era în Piața Victoriei în acea seară, ca să strângă semnături pentru campania #fărăpenali.

Vlad Gheorghe (34 de ani) a fost printre primii care, în noaptea de 10 august, a depus plângere penală. A avut urmele bătăilor pe corp timp de o lună. El spune că procurorii i-au identificat pe făptași, dar că în prezent nu sunt puși sub acuzare. A fost chemat de mai multe ori să dea declarații în dosar, spunând că știe cel puțin alte șapte victime implicate în incidente cunoscute, care au fost audiate.

„A fost ca un Colectiv, deși nu e cea mai fericită comparație, pentru că acolo au murit oameni, este o experiență care rămâne cu tine toată viața. Imaginile sunt ca madlena, îți amintești violența, că nu puteam respira, că ne așezam în genunchi, că veneau din toate părțile, astea sunt imaginile pe care ți le amintești, nu neapărat că ne-au bătut".

Ce au obținut românii după protestul Diasporei din 10 august? Vlad Gheorghe este de părere că acum românii își știu mai bine drepturile și le exercită mai curajos.

„10 august ne-a făcut să ne valorificăm simțul civic", spune juristul, care califică acuzația de „lovitură de stat", vehiculată de Coaliția PSD-ALDE, drept „un narativ ridicol".

„O lovitură de stat este un atac la ordinea constituțională, împotriva statului român, nu împotriva unei clădiri. La un an de la demararea anchetei, trebuia să găsească ceva, dacă era lovitură de stat – indicii ale unui complot, niște trădători", adaugă Vlad Gheorghe.

Juristul este de părere că oamenii trebuie să continue să protesteze, pentru că manifestațiile sunt benefice pentru sănătatea societății, dar și că în dosarul 10 august se va face dreptate.

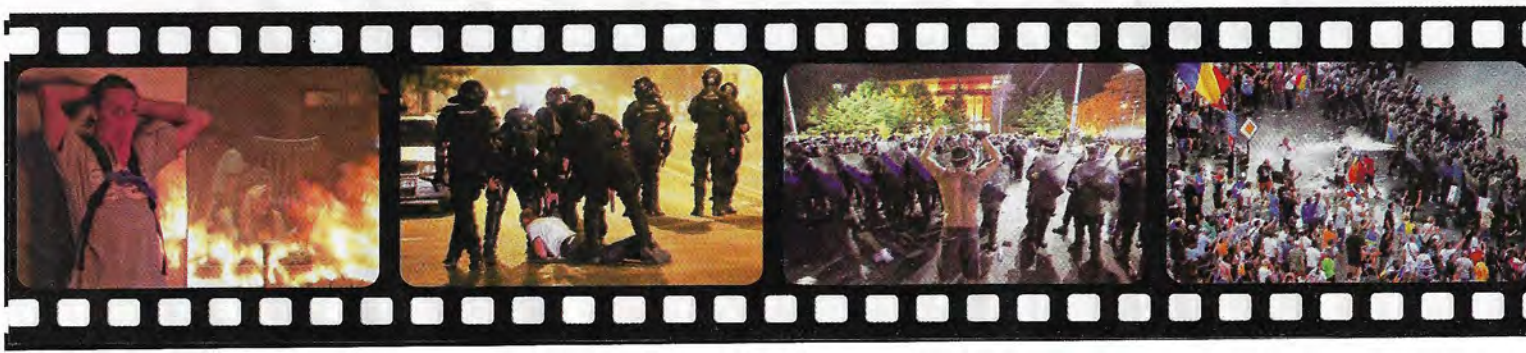

Marian Rădună stă cu ochii pe jandarmi, după 10 august

Marian Rădună, din grupul civic #Rezistența, spune că „nu s-a schimbat nimic" după 10 august. „Aceiași jandarmi care au lovit și au gazat oameni sunt acum în dispozitive pe stradă, fără să le cunoaștem identitatea. Ne vor lovi și data viitoare", spune Marian Rădună, care și-a promis, după 10 august, că va sta cu ochii pe jandarmi și că va semnala de fiecare dată când fac abuzuri.

Activistul își amintește că, la protestul Diasporei, a ieșit în stradă încă de la ora 14.00, fiind printre primii oameni gazați de jandarmi, două ore mai târziu. După ce a fost pus la pământ de gazul lacrimogen, a leșinat, a căzut peste trepiedul pe care își pusese telefonul ca să filmeze pentru Rezistența TV și a ajuns direct la SMURD.

Marian Rădună, care este angajat într-o multinațională, este și omul de legătură al #Rezistenței cu jandarmii, el fiind în stradă aproape în fiecare zi, după episodul Ordonanței 13, din ianuarie 2017.

În noaptea de 10 august, pe grupurile de Whattsapp ale Jandarmeriei a circulat un clip de 26 de secunde, în care se vede cum jandarmerița Ștefania era încolțită de protestatari; filmarea nu mai arăta și cum este salvată de alți oameni și condusă la colegii ei, povestește Marian Rădună, care a primit și a văzut clipul în acea noapte. De asemenea, activistul rememorează un alt episod controversat, care s-a întâmplat în jurul orei 04.00, deja 11 august: o întâlnire în parcarea din Piața Victoriei cu atunci încă șeful Jandarmeriei Române, colonelul Sebastian Cucoș, care i-ar fi adus injurii în prezența sa președintelui Iohannis, criticându-l pentru declarația postată pe Facebook, în acea noapte. Atunci, șeful statului a condamnat „intervenția brutală a Jandarmeriei".

În zilele anterioare protestului, Marian Rădună își mai amintește că jandarmii au încercat să descurajeze oamenii să vină în stradă, anunțând violențe și incitând, iar poziția lor pentru 10 august „a fost cu siguranță pentru evacuare, așteptându-se să fie multe victime", dovadă fiind numărul mare de ambulanțe aduse atunci în Piața Victoriei.

Acum, Marian Rădună așteaptă să fie trași la răspundere vinovații și, între timp, stă cu ochii pe jandarmi. Într-o solicitare adresată Jandarmeriei Române, în baza Legii 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, a aflat că doar doi jandarmi au fost sancționați disciplinar pentru nerespectarea atribuțiilor de serviciu, în perioada februarie 2017-septembrie 2018, în timpul protestelor.

Și lui Rădună i se pare că teoria „loviturii de stat" nu este fondată: „Lovitură de stat nu este când se apropie niște protestatari de gardul Guvernului. Nici măcar n-au încercat să-l sară", adaugă activistul.

„Când mă vor întreba copiii mei, peste 10 ani, ce am făcut ca să mă opun abuzurilor, am să le povestesc despre aceste lucruri. Vreau să știe că am făcut ceva", arată Marian Rădună (39 de ani), care îi încurajează pe oameni să protesteze și să fie implicați civic.

MARIAN RĂDUNĂ, imediat după ce a fost gazat, la 16.50 după-amiaza.

FOTOGRAFII: INQUAM PHOTOS: FACEBOOK DORU OPREA - OCTAV DRĂGAN; PRINTSCREEN VIDEO, FACEBOOK VLAD GHEORGHE; ARHIVA PERSONALĂ A LUI MARIAN RĂDUNĂ - RĂZVAN BUȘULESCU

Dosarul „10 august", aceeași sfidare

La un an de la atacul Jandarmeriei asupra manifestanților din Piața Victoriei, nu numai că nu există niciun vinovat, dar Viorica Dăncilă susține că a fost o tentativă de lovitură de stat și represiunea a fost justificată.

VIORICA DĂNCILĂ A PRELUAT teza loviturii de stat de la Liviu Dragnea și acoliții săi, spunând însă mai multe minciuni. Ea i-a comparat pe protestatarii din 10 august, mulți dintre ei veniți cu copiii, cu „vestele galbene" din Franța, încercând să justifice încă o dată abuzurile Jandarmeriei față de cei aflați atunci în Piața Victoriei.

„Uitați-vă la ce s-a întâmplat cu Vestele Galbene în Franța, haideți să facem un pic de comparație și să vedem. Li se permitea să intre în clădirea Guvernului sau să intre în altă parte prin forță? Nicăieri în lume nu este permis acest lucru", a afirmat Dăncilă, la 25 iulie 2019, într-un interviu la Digi24.

Tot atunci a mai aruncat o minciună, spunând că atacul cu gaze al Jandarmeriei a început când s-a încercat intrarea în Guvernul României.

„În momentul în care se încearcă intrarea în Guvernul României, se forțează intrarea în Guvernul României, eu cred că acest lucru seamănă cu o lovitură de stat. (...) Eu știu un lucru: că au încercat să intre în clădirea Guvernului României", a mai spus Dăncilă la Digi24, la aproape un an de la evenimentele din 10 august 2018.

Doar că, în realitate, pe filmarea pusă la dispoziție de către Jandarmerie nu se vede nicio încercare a protestatarilor de a intra în clădirea Guvernului, iar forțele de ordine au folosit gazele lacrimogene chiar de la începutul protestului, când nu se adunase prea multă lume.

Ce s-a întâmplat

Pe 10 august 2018, în jurul orei 16.25, oamenii, nu foarte mulți, blocaseră circulația și ajunseseră până la gardul Guvernului. Câteva minute mai târziu, jandarmii luau decizia de a împinge manifestanții spre centrul pieței. Pe filmarea Jandarmeriei se vede că protestatarii nu opun rezistență în prima fază, când au fost împinși din fața gardului Guvernului. Câțiva provocatori aruncă apoi cu sticle de plastic și pietre către jandarmi, în timp ce se retrăgeau din fața acestora. Printre provocatori se văd protestatari care încearcă să-i oprească și chiar copii. Jandarmii încep să dea cu spray-uri lacrimogene către manifestanți în jurul orei 16.40 . Nici vorbă de vreo forțare a intrării în Guvern. Câteva minute mai târziu, primii oameni sunt scoși pe targă din cauza gazelor lacrimogene. Apoi, treptat, odată cu lăsarea serii, incidentele iau amploare.

La 20.50, Jandarmeria anunță că în piață au ajuns și ultrași din galeriile echipelor de fotbal și cere manifestanților să se delimiteze de aceștia. Apoi, piața este pur și simplu înecată cu gaze. Ultrașii aruncă cu bucăți de bordură și pietre. Peste 200 de persoane au avut nevoie de îngrijiri medicale până la ora 22.30. Doi jandarmi, o femeie și un bărbat, rămân în spatele plutonului și sunt prinși de câțiva ultrași care încep să-i agreseze cu pumnii și picioarele, la ora 23.08. Câțiva manifestanți îi protejează cu propriile trupuri și, în cele din urmă, îi conduc spre colegii lor din Jandarmerie. Ora 23:10: Jandarmeria evacuează Piața Victoriei în forță, folosind grenade lacrimogene și tunuri cu apă. Mai mulți manifestanți și chiar jurnaliști sunt bătuți cu bestialitate. Patru turiști israelieni sunt scoși dintr-un taxi și luați la bătaie fără nicio vină. Ilie Gâzea, un pensionar de 68 de ani, avea să moară la câteva zile după ce a fost gazat, în timp ce protesta pașnic. Autoritățile au spus că nu există o legătură între decesul acestuia și faptul că a inhalat gaze lacrimogene.

Există zeci de filmări și mărturii despre abuzurile jandarmilor.

Ora 00:40: Jandarmeria anunță public că femeia-jandarm lovită de manifestanți este internată în spital și este suspectată de fractură de coloană cervicală. O știre care s-a demonstrat a fi falsă și manipulatoare, dar care a avut rolul de a justifica intervenția brutală din acea noapte.

Încercări de înăbușire a anchetei

La sfârșitul lunii august, fuseseră înregistrate 763 de plângeri penale. Procurorii militari au deschis un dosar penal privind intervenția Jandarmeriei la „Protestul Diasporei" încă de pe 11 august. Ancheta avea să întâmpine mari dificultăți încă de la început, după ce Carmen Dan a dispus secretizarea unor documente edificatoare asupra intervenției Jandarmeriei. Aceste documente nu au fost desecretizate nici până astăzi.

O neconcordanță în privința respectării procedurilor legale a fost dezvăluită chiar imediat după protestul înăbușit de către prefectul Capitalei de atunci, Speranța Cliseru, persoană apropiată de primarul general Gabriela Firea. Cliseru a susținut că a semnat ordinul de intervenție după ora 00:00, deși, în realitate, jandarmii acționaseră în forță la ora 23:00.

DE

ALEXANDRU POP

SUTE de persoane au avut nevoie de asistență medicală din cauza gazelor inhalate. Abuzurile jandarmilor nu au fost sancționate în niciun fel până în momentul de față.

Viorica Dăncilă nu a dat un răspuns clar atunci când a fost întrebată, în iulie 2019, despre documentele secretizate care ar putea elucida legalitatea ordinelor date în acea seară.

„Eu cred că procurorii au acces la aceste documente și cred că ministrul trebuie să facă tot ce e posibil legal pentru aflarea adevărului", a spus premierul pe 25 iulie a.c. la Digi24.

Pe de altă parte, în septembrie 2018, și DIICOT a deschis un dosar privind evenimentele din 10 august, ca urmare a unei sesizări depuse de Jandarmerie, ce reclama acțiuni împotriva ordinii constituționale.

Un dosar plimbat

Secția parchetelor militare avea, așadar, în lucru un dosar penal în care erau cercetați șefii din Jandarmerie care au coordonat acțiunea de intervenție în forță la protestul din Piața Victoriei. Este vorba despre colonelul Ionuț Cătălin Sindile, șeful Jandarmeriei Române, colonelul Gheorghe Sebastian Cucoș, prim-adjunct al Jandarmeriei Române, maiorul Laurențiu Cazan, director general al Direcției Generale de Jandarmi București și secretarul de stat Dan Chirică.

De partea cealaltă, 160 de jandarmi au reclamat, la rândul lor, că au fost agresați de demonstranți.

După ce au fost audiați 1.180 de martori și 560 de persoane vătămate, Parchetul Militar a anunțat, în mai 2019, că suspecților li s-a adus la cunoștință extinderea urmăririi penale in rem cu privire la săvârșirea infracțiunilor de complicitate la abuz în serviciu și complicitate la participație improprie la purtare abuzivă.

La un an după înăbușirea violentă a protestului, nu există încă niciun vinovat

Apoi, la 28 iunie 2019, Parchetul Militar a dispus declinarea competenței de soluționare în favoarea DIICOT.

Cu doar o săptămână înainte, dosarul fusese cerut de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pentru a vedea dacă există elemente de conexitate între actele și faptele ce formează obiectul urmăririi penale între dosarul de la Secția Parchetelor Militare și cel de la DIICOT.

Această solicitare, urmată de declinarea dosarului, a fost considerată doar o altă încercare de tergiversare a anchetei. La un an după evenimente, autoritățile nu au găsit încă niciun vinovat, deși există numeroase probe video și mărturii.

Procurorul care a deschis dosarul, anchetat

Procurorul militar Bogdan Pîrlog, cel care s-a sesizat din oficiu cu privire la faptele comise de jandarmi, este anchetat de către celebra Secție de Investigare a Infracțiunilor din Justiție (SIIJ), în urma unei plângeri depuse de șeful Inspecției Judiciare, Lucian Netejoru. SIIJ a fost creată de către Tudorel Toader ca instrument politic pentru răfuielile lui Liviu Dragnea și a altor penali. Și Lucian Netejoru a fost susținut din răsputeri de către același Tudorel Toader.

Din cuprinsul sesizării procurorilor din cadrul SIIJ rezultă că aceștia sunt nemulțumiți de opiniile expuse de procurorii Bogdan Pîrlog și Sorin Lia în cadrul consultărilor cu magistrații, organizate la 27 martie a.c. de președintele României, Klaus Iohannis, pe tema stării justiției, și de conținutul comunicatului emis de Asociația pentru Independența Justiției (AIJ) la 31 martie a.c. Cu prilejul consultărilor, cei doi co-președinți ai AIJ au expus opinii critice cu privire la modificările legilor justiției, inclusiv înființarea și funcționarea SIIJ.

Anterior, Bogdan Pîrlog candidase pentru postul de procuror-șef al SIIJ, dar a fost scos din cursă de grupul de interese fidel lui Liviu Dragnea din CSM.

FOTO: INQUAM PHOTOS - ALBERTO GROȘESCU

ȚINTA: BREXIT

Boris Johnson, premierul pe sârmă

Mandatul noului premier britanic atârnă de un fir de ață. Supraviețuirea sa politică depinde de scoaterea Marii Britanii din UE până la 31 octombrie.

„ÎNTR-O PERIOADĂ ÎN CARE scena politică britanică este caracterizată de instabilitate, iar nesiguranța este cuvântul de ordine când vine vorba de economia sau locul țării în lume, membrii Partidului Conservator și-au ales un lider care sfidează aproape orice normă", scrie jurnalistul BBC News John Pienaar, în portretul pe care i-l dedică proaspătului premier al Marii Britanii, Boris Johnson.

Succesor al Theresei May, jobul lui Johnson este să scoată țara din Uniunea Europeană până la 31 octombrie 2019. „Boris Johnson este cel mai bun candidat pentru electoratul conservator eurosceptic și este capabil să-i ofere acestuia Brexitul la timp", crede Pienaar.

Dar cine este Boris Johnson? Cum a ajuns el să ocupe funcția deținută în trecut de iluștrii săi predecesori, Winston Churchill și Margaret Thatcher? Pe primul îl divinizează. A scris chiar o biografie a sa, destul de apreciată. A fost jurnalistul preferat al „Doamnei de fier", pe vremea când, jurnalist fiind, trimitea de la Bruxelles articole de un euroscepticism care-i servea muniție lui Thatcher în lupta cu UE.

Va reuși Boris Johnson să se ridice la înălțimea așteptărilor britanicilor? Nimeni nu poate oferi un răspuns la această întrebare. Personalitatea paradoxală a noului premier îi face misiunea și mai grea.

„Talentul său de a se conecta cu oamenii, de a-i face să se simtă bine în preajma lui e unicat în viața publică din Marea Britanie", constată Pienaar. Este suficient? Vom vedea.

„Box cu celebrități?"

„Tot ce am văzut, auzit sau citit despre noul lider al Marii Britanii sugerează că nu îi este frică de contactul fizic și, implicit, să-și asume riscuri politice sau sociale. Îi place foarte mult ideea de a lupta", scrie jurnalistul BBC.

El își amintește că, în trecut, a fost la un pas de o confruntare fizică cu Boris Johnson, în emisiunea „Box cu celebrități", difuzată de BBC 2. „Nu mă voi lupta cu tine. Ești imens!", i-a spus Boris Johnson, în primă instanță. S-a răzgândit după câteva minute. „Ok! O voi face. Dar trebuie să-mi promiți că nu-mi vei rupe nasul".

Pienaar i-a promis asta, dar cei doi nu au ajuns la o confruntare directă, deoarece s-a opus „British Boxing Board of Control", instituția care conduce pugilismul profesionist din Marea Britanie. Aceasta a ajuns la concluzia că un meci de box între „doi amatori de vârstă mijlocie, puțin instruiți, poate fi un gest nesăbuit și irresponsabil", motiv pentru care a anulat lupta.

„Nu am detectat (la Boris Johnson - n. red.) instinctul tradițional de a-și proteja demnitatea. Din contră. L-am invitat în emisiune tocmai pentru că îi pasă atât de puțin de asta", creionează Pienaar una din trăsăturile de caracter ale noului premier. Într-adevăr, nu puține au fost momentele în care Johnson a făcut gesturi excentrice, care i-au adus faima de „bufon".

În august 2012, pe când era primarul Londrei, iar metropola găzduia Jocurile Olimpice, Boris Johnson a rămas suspendat, timp de aproximativ 10 minute, în timp ce încerca să coboare pe o tiroliană în Victoria Park. Primăria amenajase un spațiu în care fanii puteau urmări competițiile de la JO pe niște ecrane uriașe. În timp ce încerca să coboare pe cablul lung de 45 de metri, primarul a rămas suspendat „ca un ciudat ornament de Crăciun", deasupra oamenilor aflați la sol, potrivit relatărilor BBC.

„Boris este destul de impresionant, pentru că este o dovadă că poți avea succes prin inteligență pură, fără prea multă muncă", punctează John Pienaar în portretul său.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

CADOUL DE CRĂCIUN
Cele 23 de minute de comunism care au cucerit Vestul » P.48

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Copilăria și tinerețea

Premierul Marii Britanii s-a născut pe 19 iunie 1964. Numele său complet este Alexander Boris de Pfeffel Johnson.

Deși este un englez pur-sânge, „stereotip" chiar, strămoșii săi sunt un amestec de creștini englezi, musulmani turci și evrei din Europa de Est. Străbunicul său din partea mamei a fost un rabin lituanian ortodox. Străbunicul din partea tatălui a fost un activist politic turc, Ali Kemal, linșat, se pare, după ce a căzut în mâinile naționaliștilor aflați la putere. „Boris", scrie Sonia Purnell în biografia ce i-a dedicat-o liderului conservator, „este numele unui prieten de familie, emigrant rus".

A venit pe lume la New York, unde și-a petrecut primii ani din viață alături de tatăl său, Stanley, și mama sa, Charlotte, într-o casă vizavi de faimosul Hotel Chelsea, locul preferat al multor vedete rock. Tatăl său schimba joburile foarte des și călătorea mult. Lipsea uneori cu lunile de acasă. În 14 ani, familia s-a mutat de 32 de ori de pe un continent pe altul. Mama sa, o pictoriță destul de cunoscută, era punctul de stabilitate în viața tânărului Boris.

Stanley a început, la un moment dat, un master în economie agricolă și a sugerat, ulterior, că a fost o încercare nereușită de a fi recrutat spion al SUA. A lucrat o vreme la Banca Mondială, de unde a fost concediat pentru că a sugerat, la un moment dat, să i se acorde Egiptului un împrumut de 100 de milioane de dolari pentru construcția a trei piramide și a unui sfinx, care să revitalizeze turismul. Era o glumă de 1 Aprilie, pe care șefii săi nu au gustat-o deloc.

Familia lui Boris s-a mutat la Bruxelles, unde tatăl său a obținut un job la Comisia Europeană. Era 1974 când mama sa, Charlotte, a suferit o cădere nervoasă și a fost nevoită să-și părăsească cei patru copii (doi băieți și două fete) și să meargă în Anglia, timp de nouă luni, pentru tratament psihiatric la Spitalul Maudsley din sudul Londrei. În această perioadă, Charlotte a pictat o serie de tablouri tulburătoare, păstrate într-un album la British Library. Cei patru copii au fost trimiși la școala-internat Ashdown House din East Sussex.

„Nu am detectat la Boris Johnson instinctul de a-și proteja demnitatea. Din contră..."

E perioada în care Boris a devenit foarte introvertit și orientat către cărți, o formă de evadare din situația sa familială dificilă. Obișnuia să le spună surorilor sale „Hai să ne jucăm de-a cititul" de câte ori acestea îl invitau la vreun joc specific copilăriei.

Leo, fratele lui Boris, și-a făcut o carieră în domeniul finanțelor, iar surorile sale, extrem de competitive, s-au orientat tot către politică. Rachel s-a alăturat recent liberal-democraților, ea reușind mai degrabă în jurnalism decât în politică. Jo a lucrat în Downing Street 10 pe poziția de consultant politic, a devenit ministru sub David Cameron și a fost păstrată în guvern de Theresa May. „Ambiția lui Stanley a fost să ridice o dinastie jurnalistică și politică. A reușit", scrie John Pienaar.

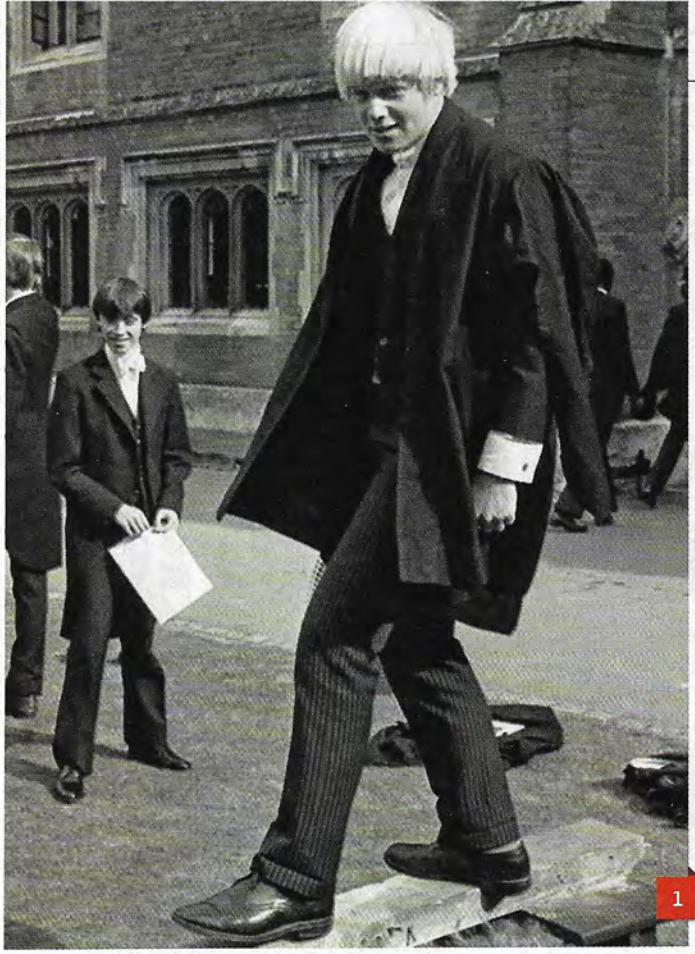

ARHIVĂ PERSONALĂ
1. Bursier al Regelui, la Eton **2.** La Oxford, împreună cu politicianul grec Melina Mercouri (1986)**3.** Prezentator al emisiunii BBC, „Have I got news for you" (2002) **4.** La o petrecere, împreună cu viitoarea sa soțieAllegra Mostyn-Owen (stânga) și sora sa, Rachel (1985) **5.** Cu Petronella Wyatt, la o petrecere „The Spectator" (2006) **6.** Marina Wheeler, a doua soție a lui Boris.

Tânărul Boris Johnson era student la Eton, cea mai faimoasă și mai scumpă școală privată din Marea Britanie, când părinții lui, care locuiau la Bruxelles, s-au despărțit, cu puțin timp înainte de Crăciunul din 1978. „Nu-i place să vorbească despre asta, sau despre efectul asupra sa, dar a fost dureros. Viața timpurie a lui Boris Johnson nu poate fi descrisă ca fiind ușoară sau lipsită de suferință. Amabilitatea a fost deseori descrisă drept un mecanism de apărare, ascunzând o minte ascuțită și un instinct orientat spre avantajul personal", punctează jurnalistul BBC.

Studiile

„Nu-mi amintesc să fi predat cuiva care să învețe mai repede", își amintește Clive Williams, profesor la Ashdown House, pe care Boris Johnson a urmat-o înainte de a ajunge la Eton. A urmat cursurile faimoasei școli private britanice fiind un beneficiar al prestigioasei Burse a Regelui. Aici l-a cunoscut pe fostul premier conservator, David Cameron, și pe Vicontele Althorp, fratele Prințesei Diana. De ambii l-a legat o strânsă prietenie. Foștii colegi de la Eton intervievați de BBC și-l amintesc pe Boris drept „scrobit, foarte englez, cam excentric, cu un caracter distinct, dezordonat, foarte inteligent, sclipitor chiar, capabil să obțină rezultate impresionante, cu un dezvoltat simț al proprietății și un formidabil partener de dezbateri".

A câștigat apoi o bursă de studii clasice la Colegiul Balliol, unul dintre colegiile constitutive ale Universității Oxford. David Cameron, William Hague, Michael Gove și Jeremy Hunt, actuali lideri ai Partidului Conservator, erau tot la Oxford în acea vreme. Laburiștii erau și ei bine reprezentați: frații David și Ed Miliband, Ed Balls și Yvette Cooper. „Ce trupă ascuțită la minte eram. Probabil că suntem și acum", a glumit, la un moment dat, Boris Johnson.

La Oxford, s-a alăturat - împreună cu David Cameron, George Osborne și Jeremy Hunt - faimosului Club Bullingdon, frecventat de studenți bogați, elitiști și... bătăuși. De altfel, Cameron este celebru pentru distrugerea sălilor de mese ale universității". La Oxford a reușit să-și construiască o rețea de cunoștințe care i-a fost foarte necesară în cariera sa de jurnalist și politician.

Jurnalistul

Prima sa tentativă în jurnalism a eșuat lamentabil. Pe când era în primul an la Oxford, s-a alăturat ziarului „The Times", condus la acea vreme de legendarul Charlie Wilson. Nu a reușit să scrie un articol inofensiv despre descoperirea unui palat al lui Edward al II-lea, pe malul sudic al Tamisei. Contextul istoric pe care l-a dat a fost lipsit de sens, iar citatele, irelevante. A fost trimis la plimbare. Putea însemna sfârșitul carierei sale în jurnalism. Nu a fost însă așa.

Redactorul-șef de la „ The Daily Telegraph", Max Hastings, i-a dat o a doua șansă, iar Boris Johnson a acceptat-o fără să clipească. A fost trimis corespondent la Bruxelles și a devenit, în scurt timp, „un pionier al reportajului eurosceptic". Titlul unui articol al lui Boris Johnson din acea vreme suna așa: „Bruxelles recrutează adulmecători pentru a se asigura că gunoiul de grajd european miroase la fel".

A ajuns șeful corespondenților „The Telegraph" la Bruxelles și unul din jurnaliștii favoriți ai lui Margaret Thatcher, fostul premier fiind o adeptă a ideii că birocrația Uniunii Europene subminează suveranitatea Marii Britanii. „Jurnalismul lui Boris Johnson împletea armonios informația reală cu ficțiunea eurosceptică sălbatică", punctează portretul publicat de BBC.

„Îi slujea pe stăpânii săi într-un mod foarte abil, dar nu am simțit că ar crede în ce spune. Era un om foarte inteligent, mult mai inteligent decât mine, putea distinge nuanțe și subtilități, dar acestea nu se regăseau în scrisul său", i-a povestit David Usborne („The Independent") lui Andrew Gimson, într-un interviu pentru cartea acestuia.

Nici Max Hastings, fostul său editor de la „The Daily Telegraph", nu este mai îngăduitor cu Boris Johnson. „Relația sa cu integritatea, adevărul și standardele morale a fost întotdeauna incertă, ca să fiu politicos. Mai mult ca orice alt politician britanic, este un geniu. Este minunat că le spune oamenilor ce vor să audă și că face acest lucru cu inteligență, cu eleganță, cu stil. Întrebarea care se pune: este sincer?", se întreabă Hastings.

Celebritatea

Boris Johnson a ajuns, apoi, editorul publicației „The Spectator", cel mai bine vândut săptămânal conservator din Marea Britanie, și a găzduit show-ul satiric difuzat în prime-time de BBC, „Am o știre pentru tine". Celebritatea câștigată i-a permis să intre în Parlament, în 2001, ca succesor al lui Michael Heseltine, un politician conservator de mare anvergură în acea vreme.

În 1993, a divorțat de prima sa soție, Allegra Mostyn-Owen, pe care o cunoscuse la Oxford. S-a căsătorit ulterior cu Marina Wheeler, cu care a avut patru copii în șase ani.

A obținut o poziție în Cabinetul din umbră al conservatorilor, de la liderul partidului de atunci, Michael Howard. A pierdut-o în scurt timp, după ce a mințit în legătură cu o aventură pe care a avut-o cu colega sa de la „The Spectator", Petronella Wyatt.

Tabloidele au scris că relația sa cu Petronella Wyatt nu a fost singura de acest gen, dar, așa cum remarca Max Hastings, „moralitatea sa îndoielnică nu i-a provocat pagube politice permanente".

În 2008, a fost ales apoi primar al Londrei. A avut două madate, până în 2016. A fost primul și singurul politician conservator care a câștigat alegerile în cosmopolita capitală britanică. În mandatul său, Londra a găzduit Jocurile Olimpice.

FOTO: BBC

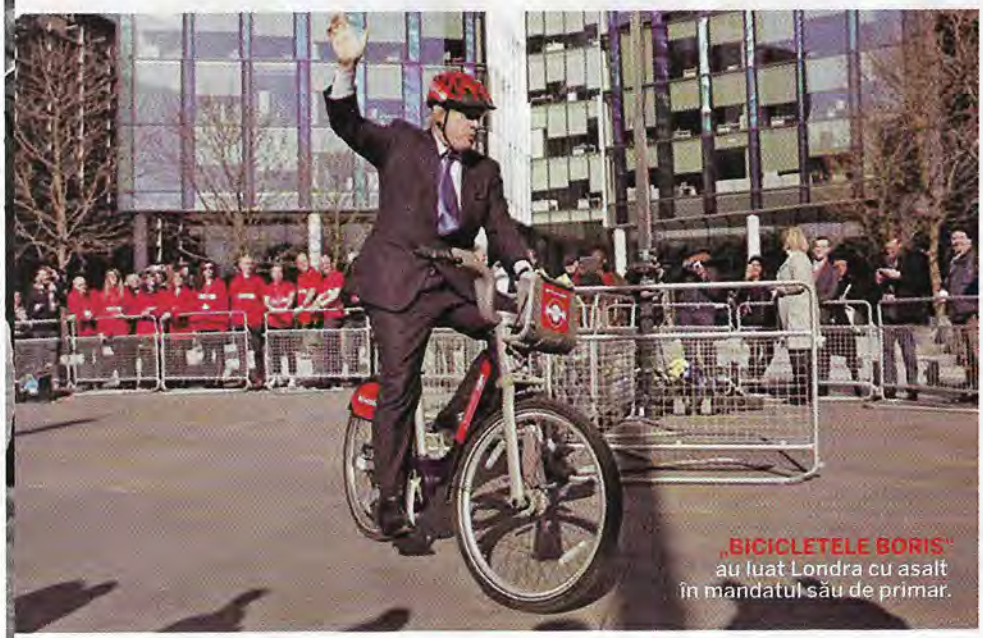

„BICICLETELE BORIS" au luat Londra cu asalt în mandatul său de primar.

Au fost mandatele său un succes? Depinde pe cine întrebi. Construcția de case a crescut. Criminalitatea a scăzut. „Bicicletele Boris" au umplut străzile orașului.

Parlamentarii conservatori care i-au fost colegi la Primăria Londrei vorbesc foarte mult despre abilitățile sale. Malthouse Kit, fost viceprimar responsabil cu ordinea publică, a declarat că Boris Johnson a reușit să „combată sărăcia, să reducă criminalitatea - în special crimele săvârșite cu arme albe -, să construiască case pentru oameni, să le ofere un oraș mai curat și mai ecologic". James Cleverly adaugă: „Știu că poate conduce o operațiune de succes. Am făcut parte din echipa sa și l-am văzut făcând asta pentru Londra timp de opt ani". Ambii și-au anunțat intenția de a deveni lideri ai Partidului Conservator, dar au renunțat la idee și l-au susținut pe Boris Johnson.

Ministru de Externe

Mandatul de doi ani al lui Boris Johnson în fruntea Ministerului de Externe a fost presărat cu multe gafe. Înainte de a ajunge șef al diplomației, Johnson a scris un poem insultător despre președintele Turciei și o capră. Mai mult, a comparat Uniunea Europeană cu ambițiile lui Napoleon și Hitler de a domina continentul.

Greșelile sale în cazul Nazanin Zaghari-Ratcliffe nu pot fi justificate în nicun fel. În timp ce era ministru, audiat de o comisie parlamentară, Boris Johnson a declarat că femeia, care avea dublă cetățenie iraniană și britanică, instruia jurnaliști în Iran. Ea fusese arestată, pe 3 aprilie 2016, de autoritățile de la Teheran. Afirmațiile lui Johnson au ajutat foarte mult partea iraniană, în timp ce apropiații femeii au susținut mereu că aceasta se afla acolo în vacanță.

După acest episod, Ken Clarke, veteran al parlamentarilor britanici, a declarat pentru BBC. „[Boris Johnson] a fost un dezastru. Diplomații au fost puși la zid. Nu a citit nici măcar briefingul asupra cazului. A fost unul dintre cei mai iresponsabili miniștri de Externe", a spus el.

Pe de altă parte, Camilla Tominey, de la „The Daily Telegraph", a apreciat mandatul de ministru de Externe al lui Boris Johnson. Ea a reamintit contribuția acestuia pentru aplicarea de sancțiuni împotriva Rusiei după atacul cu gaz noviciok împotriva lui Serghei Skripal și a fiicei sale Iulia, care a dus la expulzarea a 100 de diplomați ruși de către Marea Britanie și aliații săi, inclusiv SUA.

Boris Johnson nu a fost numit ministru de Externe pentru talentul său diplomatic, ci pentru că Theresa May a vrut în Cabinetul său figuri proeminente pro-Brexit din Partidul Conservator. „Planul s-a întors împotriva ei. Brexitul s-a blocat, iar Theresa May a fost nevoită să-și dea demisia pentru că nu a reușit să-și atingă acest obiectiv", scrie John Pienaar.

Dovezile că Boris Johnson nu a fost un adevărat adept al Brexitului, ci că s-a alăturat acestei tabere din oportunism politic, sunt numeroase, susține BBC. El spera că tabăra „Leave" va fi învinsă, dar poziția de lider al acesteia îl va impune ca lider al Partidului Conservator. Există, desigur, și varianta că a fost sfâșiat de îndoieli până în ultima clipă.

Sir Craig Oliver, fost director de comunicații în Downing Street 10 în mandatul lui David Cameron, povestește că Boris Johnson l-a asigurat că tabăra „Leave" va fi strivită cu doar câteva zile înainte de a-și anunța susținerea pentru aceasta.

Adversarii săi îl acuză de lipsă de onestitate în campania dinaintea referendumului pentru Brexit. Johnson a fost chiar citat în fața unui tribunal britanic, pentru a răspunde acuzației că a mințit în legătură cu faptul că, în fiecare săptămână, din Marea Britanie pleacă la Bruxelles 350 de milioane de lire. O cifră fără niciun fundament a cărei rostogolire ar fi contribuit la rezultatul referendumului din 2016.

Boris Johnson nu pare să aibă vreun regret pentru ce a făcut. Din contră. Un apropiat al său a declarat BBC că este mândru de ceea ce a realizat și consideră Brexit-ul drept proprietatea sa.

FOTO: BBC

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

ÎN JURUL LUMII

Revoluția Pământului Plat România

„Și totuși nu se învârte" e varianta răsturnată a vorbelor lui Galileo Galilei care se aude tot mai mult în ultimii ani. Teoria Pământului Plat neagă forma rotundă a Terrei. Susține, practic, că Pământul este un corp fix, plat, înconjurat de Antarctica, deasupra căruia se învârt soarele și luna. Teoria, dezbătută în străinătate, prinde tot mai mult pe pământ românesc.

***NEWSWEEK ROMÂNIA* A PUBLICAT** în ediția 63 un reportaj al colegilor noștri americani despre „Mișcarea Pământului Plat", care crește în fiecare zi în SUA.

„Am participat la Conferința Internațională Pământul Plat (FEIC) din Denver, în noiembrie anul trecut.

M-am trezit printre 600 de adepți ai Pământului Plat care aplaudau, scandau entuziast în sala de bal a Hotelului Crowne Royal și a Centrului de Convenții, participând la o extravagantă conferință pe durata a două zile, cu prezentare multimedia, arătând «dovezi» că «globaliștii» ne țin în ignoranță de milenii.

Să crezi că Pământul este plat nu e ușor, ei fiind persecutați în mod obișnuit pentru părerile lor. Toți cei cu care am vorbit mi-au spus că inițial au crezut în Pământul rotund, dar într-o zi «s-au trezit» și și-au dat seama că a existat o conspirație mondială a oamenilor care i-au mințit.

«Aveți încredere în ochii voștri», este mantra lor. «Spațiul este fals». «Un guvern care poate să mintă despre 9/11 și aterizarea pe Lună este unul care te poate minți și în privința Pământului Plat».

Majoritatea adepților Pământului Plat îți descriu convertirea lor ca pe o experiență cvasi-religioasă, în care într-o zi au luat «pilula roșie» (ei adoră filmul *The Matrix*) și au realizat adevărul pe care noi ceilalți îl credem orbește pentru tot restul vieții noastre, rezultat al unei învățături greșite și al unei îndoctrinări", a scris Lee Mcintyre, în *Newsweek România*.

Am vrut să vedem dacă „Mișcarea Pământului Plat" există și în România. Unde poți verifica prima oară amploarea unui fenomen, fără sondaje de opinie sau alte experimente sofisticate? Pe Facebook.

DE

IULIA MAZILU

Cel mai mare grup de pe această rețea de socializare care susține teoria că de fapt Pământul nu este rotund este cel cu numele „Revoluția Pământului Plat România".

Înființat acum trei ani, a adunat de-a lungul timpului peste 5.000 de membri. Pe platformă sunt publicate aproximativ zece postări zilnice. Majoritatea membrilor sunt activi, postează documentare, clipuri video și imagini care prezintă argumente în favoarea discului pe care stă omenirea.

Postările sunt însoțite de valuri de opinii exprimate în comentarii, stârnind discuții uneori contradictorii. De ce? În grup se infiltrează și curioși din tabăra adversă, din pură curiozitate sau pentru a încerca să le schimbe mentalitatea.

Cum intri în familia celor care nu cred că Terra e rotundă? Trebuie să răspunzi la întrebări despre modul în care crezi că se învârte Pământul, despre „minciunile spuse de reprezentanții NASA" și dacă ești de acord să inviți încă zece prieteni să ți se alăture.

Odată intrat în grup, ce trebuie să faci să nu fii exclus? Să nu lași comentarii lipsite de conținut, mesaje care să instige, jignească sau să batjocorească teoria. De asemenea, nu sunt permise discuțiile religioase care nu sunt direct legate de Pământul Plat.

Există și alte grupuri mai mici care susțin aceeași cauză, precum: Pământul Plat România (1.886 membri) și Pământul Plat Roamania (228 membri). Dar și două pagini de Facebook: Revoluția Pământului Plat (1.613 de aprecieri) și Pământul Plat România (480 de aprecieri).

Platiști versus Globiști

Sună straniu, dar așa se numesc susținătorii celor două tabere. Platiștii, așa

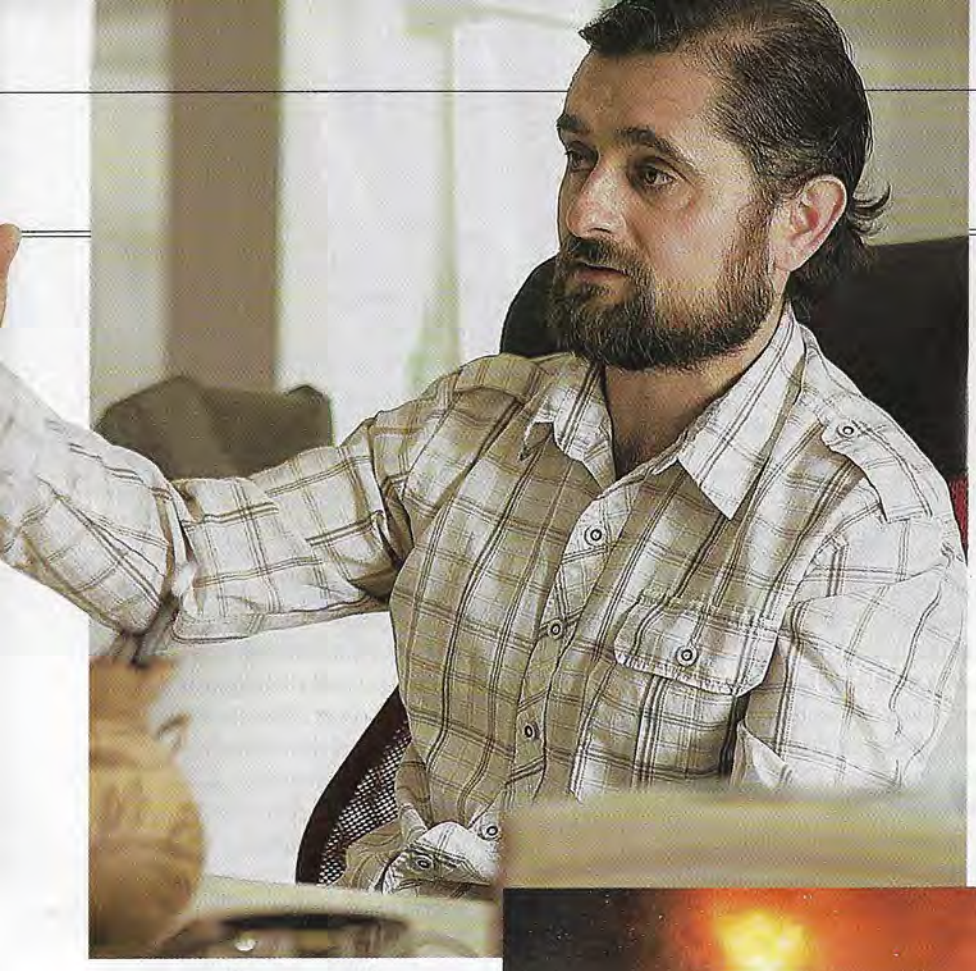

DE CE MINTE NASA
Ştefan Muntean (sus) crede că din motive religioase: când va veni din nou Iisus pe Pământ, guvernele lumii vor spune că e doar un extraterestru. Jos: cum arată Pământul în viziunea „platiştilor".

cum sunt catalogaţi de adversari, îşi susţin teoria cu diverse argumente. Unii cred şi validează ideile prezentate de semenii lor. Alţii se documentează mai profund, apelează la raţiune şi ştiinţă, încercând să se convingă de ideologie.

Am luat legătura cu câţiva dintre membrii grupului „Revoluţia Pământului Plat România".

Cosmin Butaru, în vârstă de 42 de ani, şi-a pus întrebări din copilărie cu privire la forma Pământului, dar abia la sfârşitul anului 2013 a început să studieze problema mai în amănunt.

După mai multe cercetări, suspiciunile sale i-au fost confirmate: pământul este plat!

„Teoria globului se potriveşte cu teoria Pământului Plat. Ceea ce lipseşte în această teorie este gravitaţia. Se bazează exclusiv pe densitate, pe teoria imobilităţii Terrei. Este fixă, iar dincolo de bolta cerească este apă, nu vid", a explicat Cosmin Butaru pentru *Newsweek România*.

Cu un master tehnic, ajutat de cunoştinţele pe care le are în matematică şi fizică, bărbatul a făcut mai multe cercetări pe cont propriu.

Prin teoria atracţiei generale şi teoria relativităţii, susţine că a aflat constanta şi unitatea de măsură: „Mi s-a spus că formula constantei gravitaţionale este interpretată greşit de mine. De ce nu au făcut acea formulă ca să poată fi interpretată fără explicaţii prea pompoase? În teorie, gravitaţia depinde direct de masa obiectului, iar constanta gravitaţională, care defineşte gravitaţia, depinde indirect de masă", întreabă Cosmin Butaru.

„Emisfera sudică de fapt nu există, există doar zidul de gheaţă de la marginea discului"
Ştefan Muntean

Şi Mihai Cristian Păun, în vârstă de 35 de ani, susţine aceeaşi teorie: „Cei care nu o cred, trăiesc cu mentalitatea asta formată din şcoală. Consider că am fost minţiţi o perioadă de timp", a declarat el pentru *Newsweek România*.

Întrebarea care l-a făcut să pună la îndoială forma de sferă a Terrei este: „Cum de nu mă ridic în România cu avionul, să stau pe loc şi să ajung în Germania în câteva minute. Având în vedere că Pământul se învârte, de ce nu vine Germania la mine?".

„Sunt încurcate căile Domnului", este replica unui alt susţinător al Pământului Plat, Cristi Dinică.

L-am întrebat dacă apropiaţii săi cred în aceeaşi teorie. „E greu de acceptat pentru cei care nu au o anumită cultură. Nu mă judecă în faţă pentru că nu au argumente. Ei sunt într-o dilemă. Nu le poţi lua pământul de sub picioare şi să le spui că de acum trebuie să se descurce singuri, că n-au niciun Dumnezeu, că am fost crescuţi într-o sferă şi ne cultivă şi ne culeg. Ar fi ceva absurd pentru ei", ne-a răspuns Cristi Dinică.

Bărbatul crede că NASA nu a fost niciodată pe Lună. „Luna e plasmă, nu e un obiect". În plus, dacă Pământul e rotund, de ce nu se vede curbura globului? „Eu nu am văzut nicio curbă, de niciunde. Nu ştiu dacă a fost cineva dintre noi, nu ne permitem rachete să

FOTO: FLATEARTHYOUSENSE.INFO

putem observa. Avioanele, bărcile, totul navighează drept, nu circular".

Concluzia lui Cristi Dinică: „Sunt multe cu care ne mint. E multă prostească. Au grijă să nu știm nimic, să nu fim periculoși".

O zi pe Pământul plat

Pe 5 și 6 octombrie, la Cluj, are loc prima dezbatere din România pe tema Pământului Plat, la care se poate participa contra unei taxe de 40 de euro. 140 de persoane s-au arătat interesate.

Newsweek România a luat legătura cu unul dintre invitații de la această primă conferință internațională din România. Iar acesta a devenit și invitatul nostru, în cele din urmă.

Ștefan Muntean - absolvent al Facultății de Automatică și Calculatoare, cercetător și vorbitor pe subiecte precum falsa știință, poet și youtuber - a venit în redacție însoțit de echipa de filmare.

Interviul pe care ni l-a oferit va fi parte și dintr-un documentar la care lucrează deja de doi ani.

Discuția a pornit tocmai de la momentul în care cercetătorul a descoperit teoria. Interesat de geocentrism - specializarea pe care o terminase în 2014 – Ștefan Muntean a început să caute informații despre acest domeniu.

Un an mai târziu, a găsit noi materiale pe YouTube care vorbeau și despre forma plată a planetei. „Am văzut că ziceau ceva de Pământul Plat, dar nu am băgat în seamă, că e natural să ți se pară o tâmpenie prima oară", ne-a povestit el.

După două săptămâni de cercetări zilnice, a lăsat deoparte ceea ce îi fusese spus din copilărie despre Glob și a început să rezoneze cu teoria Pământului Plat.

Ce l-a făcut să înceapă cercetările?

Analema, care „e acea poziție a soarelui pe cer, în aceeași poziție, la aceeași oră, pe parcursul unui an de zile, se creează acel opt".

Care este problema?

Fenomenul nu se poate explica nici prin modelul heliocentric, nici prin cel geocentric, susține Ștefan Muntean.

„Odată ce ai ieșit din orbita Pământului, sunt alte legi, ne facem de cap, reinventăm știința odată cu intrarea în Cosmos".

De aici, rezultă că se creează un cerc mai mic și unul mai mare în forma de opt a analemei.

„Bun, și care e relevanța cercurilor, vă veți întreba. Cercul mai mare reprezintă traseul parcurs de soare deasupra emisferei sudice, iar cercul mai mic, traseul deasupra emisferei nordice. Concluzia? Emisfera sudică, de fapt, nu există, reprezintă zidul de gheață de la marginea discului. El este motivul pentru care nu cădem de pe planetă, asta fiind cea mai des întâlnită întrebare în rândul sceptic-ilor", afirmă Ștefan Muntean.

„Platistul" mărturisește că familia și prietenii au cu totul altă concepție despre forma planetei.

„Familia nu a sărit în sus să mă contrazică, pur și simplu au zis că nu au avut timp să se gândească prea mult la subiectul ăsta".

Devenit tată de mai bine de un an, își va lăsa copiii să învețe despre glob la școală, dar va discuta cu ei și despre cealaltă alternativă. „O să le zic să nu se contrazică cu profesorii, scopul nu este să ne certăm unii cu alții, fiecare să decidă ce vrea să creadă. Dacă în școli, în mod legal, se predă despre glob, asta e, asta nu înseamnă că trebuie să înghițim toate prostiile".

„Cum de nu mă ridic în România cu avionul, să stau pe loc și să ajung în Germania în câteva minute? Având în vedere că Pământul se învârte, de ce nu vine Germania la mine?"

Mihai Cristian Păun

Domul de deasupra Pământului

„Majoritatea s-au convins în urma dovezilor științifice, dar dacă ești și credincios, te vei duce și către Biblie. Pământul este un spațiu închis, este un dom deasupra și dincolo de el este apă, că de aceea este cerul albastru", ne spune cercetătorul. Făcând trimitere tot la Biblie, Ștefan Muntean aseamănă Antarctica cu o margine. „Pământul este creat ca un sigiliu.

În momentul în care pui o ștampilă, se ridică o margine. Așa și cu Pământul. Antarctica este o margine de gheață, este recunoscut oficial că este continentul cu cea mai mare altitudine".

Își întărește argumentul, aducând în discuție Tratatul Antarcticii, „doar țările care l-au semnat au baze. Nimeni nu are voie să meargă acolo de capul lui, nu ai voie să exploatezi resursele, cine ar face așa ceva?", susține bărbatul, care ne invocă și un experiment care ar fi fost făcut de James Cook în jurul anilor 1800.

Ștefan Muntean spune că navigatorul a făcut înconjurul continentului și că i-a luat mai mult decât se aștepta, aproximativ patru ani.

„Asta demonstrează că raza emisferei sudice este mai mare decât cea din nord, asta înseamnă că și hărțile sunt falsificate", e convins Ștefan Muntean.

Cel mai solid argument al lui și al celor care cred în Pământul Plat ar fi, ne spune cercetătorul, lipsa curburii de la orizont.

Curbura globului ar trebui să fie ușor de observat de oricine, experimentul fiind realizat peste tot în lume, afirmă omul. Dar nu se vede nicio curbură. Și încă ceva: apa nu se curbează.

V-ați întrebat vreodată cum de gravitația este destul de puternică să curbeze apa și să o păstreze pe pământ, dar cu intensitate redusă încât să permită păsărilor să zboare? Nu? Ar trebui. „Apa rămâne mereu plată, 70% din așa-zisul glob e apă. Asta înseamnă că 70% din Pământ e plat. Gravitația are puterea să țină atâta apă, dar porumbeii pot zbura liniștiți. Deci, gravitația este o forță ma-

gică, care este selectivă, alege ea pe cine atrage și cât atrage?".

Ștefan Muntean e cât se poate de serios când ne pune aceste întrebări.

Mituri ale teoriei

Așa cum orice poveste este înflorită și are părți mincinoase, nici teoria Pământului Plat nu este curată 100%. Cercetătorul nu este de acord cu ideea că, dincolo de sistemul în care trăim, ar mai exista încă un sistem închis, cu o planetă ca a noastră. Altfel spus, nu crede în extratereștri.

Crede, în schimb, că globiștii împiedică restul omenirii să afle realitatea. „Cei care au dat drumul la informația că Pământul e plat, în 2015, au fost tot din interior, în primă fază.

Cei care controlau fenomenul, Eric Dubay, Mark Sargent, au apărut în documentarul *Behind the curve*. A fost o bășcălie, o rușine, din punctul meu de vedere. Marii lideri care au promovat fenomenul s-au făcut de râs în documentarul ăla, pentru că, de fapt, ei asta voiu să facă. Erau masoni, li s-a spus la un moment dat să dea drumul la informație, să își facă o comunitate care trebuie controlată, să nu fim lăsați să ne facem de cap".

2 din 10 români cred că Soarele se învârte în jurul Pământului, iar unul din 10 spune că Pământul este plat, pentru că așa se vede cu ochiul liber

Un alt mit intens discutat în rândul adepților teoriei Pământului Plat este cel al falsei Luni. O vedem pe cer, dar nu există, este o plasmă.

Ștefan Muntean e pe jumătate de acord, pe jumătate împotrivă. „Luna este un obiect care pare transparent, îl vezi în timpul zilei, deși n-ar trebui. Se vede că are altă lumină decât soarele și se vede albastru în spatele ei, ceea ce înseamnă că nu este un corp solid. Din punctul meu de vedere, nu este o proiecție. Dumnezeu a creat și luna și soarele, a zis și în ce zi le-a creat".

De ce ne minte NASA?

Adepții teoriei Pământului Plat susțin că NASA și guvernele lumii depun eforturi uriașe pentru a ascunde acest adevăr și pentru a menține minciuna că Pământul e rotund.

Platiștii afirmă că toate imaginile și videoclipurile oferite cu Planeta albastră sunt false. „De când a apărut fenomenul cu Pământul Plat, au venit și ei cu filmări, live-uri, dar dacă te uiți atent, vezi că nu sunt reale".

De ce minte NASA? Nu neapărat pentru bani. Cercetătorul român crede că motivul este unul religios: „Se pregătește un eveniment profețit în Biblie, care va păcăli mulți oameni. Evenimentul este legat de a doua venire a lui Hristos. Minciuna care va fi difuzată pe toate posturile de televiziune controlate este că are loc o invazie a extratereștrilor. Ideea este promovată de atâta timp prin filme Science Fiction. Dar te întrebi cine face asta, nu poate fi doar NASA.

NASA este doar agenția spațială a americanilor, dar mai sunt și alte agenții, cu aceleași semne oculte, același simbolism". N

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

ADRIAN VĂNCICĂ
deține rolul principal
în filmul „Cadoul de Crăciun"

CADOUL DE CRĂCIUN

Regia și scenariu: Bogdan Mureșanu;
Distribuția: Adrian Văncică, Ioana Flora, Luca Toma, Mircea Andreescu, Gabriela Hamzescu;
Director de imagine: Tudor Platon;
Montaj: Andrei Bălășoiu;
Sunet: Sebastian Zsemlye;
Producător: Bogdan Mureșanu;
Producător executiv: Vlad Iorga;
Co producător: Victor Dumitrovici;
Casa de producție: KINOTOPIA.

FILM

Cele 23 de minute de comunism care au cucerit Vestul

Filmul de scurt-metraj „Cadoul de Crăciun" concurează cu șanse importante pentru a ajunge pe lista scurtă a nominalizărilor la Premiul Oscar.

PROPUNERILE AU FOST FĂCUTE de cele mai mari festivaluri de profil din Europa, „Clermont Ferrand", respectiv din SUA, „Palm Springs". Din mai 2018, când a avut loc premiera la Cracovia, filmul a fost selecționat la peste 50 de festivaluri internaționale, unde a obținut 25 de premii.

Scoateți caietele, dictare!

Regizorul și producătorul Bogdan Mureșanu spune, într-o descriere succintă, că filmul „Cadoul de Crăciun" aduce „o perspectivă microscopică asupra unei zile istorice, mai precis asupra ultimelor ore ale regimului Ceaușescu. Este însă și un film despre frica absurdă din dictatură și cum ea se dezvoltă, până la paranoia, în relațiile de familie dintr-un mic apartament de cartier bucureștean".

Dacă ar fi să mă întorc în timpurile de tristă amintire, un „comentariu" dictat celor care nu au văzut încă filmul ar suna după cum urmează:

Pe 20 decembrie 1989, un tată se întoarce de la piață cu un brad „chipeș" și un penar, cadou de sărbători pentru cel mic. Pe drum, Gelu, jucat de Adrian Văncică (nicio legătură cu rolul din „Las Fierbinți"), primește o portocală de la un vecin. Pe atunci, portocalele erau un lux. Ajuns în locuința confort doi, dintr-un cartier muncitoresc, prin fața spectatorului se derulează „fresce" de viață din comunism, cu Ceaușescu vorbind la televizor despre elementele dușmănoase de la Timișoara. Fiul își anunță părinții că i-a trimis o scrisoare lui Moș Gerilă, rugându-l să-i aducă fiecăruia ceea ce își dorește. Pentru tata, îl roagă pe Moș Gerilă „să crape nea Nicu". Este momentul cel mai intens și emoționant al filmului. Am simțit nevoia să

DE
PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

opresc filmul câteva secunde, să îmi dau căştile jos de pe urechi şi să privesc câteva secunde pe geam".

Soţia (Ioana Flora) încearcă să apere inocenţa copilului (Luca Toma) de furia unui tată înspăimântat că, interceptând scrisoarea, Moş Gerilă de la Securitate îi va face „cadou" câţiva ani de puşcărie. Spaima dezlănţuie spiritul autoritar al bărbatului care îşi intră în rolul unui „cap de familie" care acţionează pe principiul „eu te-am făcut, eu te omor".

„Filmul este despre un tată care, de frica unui dictator, devine la rândul lui un despot în relaţia cu fiul său", spune regizorul.

Bogdan Mureşanu nu a livrat o naraţiune ca un bloc unitar de 12 etaje gri şi opac. „I-aş spune unui adolescent de acum că filmul este o comedie neagră aşa încât va fi fun să-l vadă".

Adrian Văncică: Comunismul e zombie-ul de lângă noi

ADRIAN VĂNCICĂ ESTE UN actor cunoscut şi iubit pentru rolul Celentano din serialul „Las Fierbinţi".

I-a venit perfect rolul unui tată de familie speriat că, involunatar, fiul îl va trimite la puşcărie.

Newsweek România: **Ce ai experimentat din comunism?**

Adrian Văncică: Oho... păi le-am experimentat pe toate. Îmi amintesc cum făceam teme la lampa cu gaz pentru că se făcea economie la curent şi întreg cartierul era în beznă. Îmi amintesc şi cum iarna era extrem de frig în şcoală, de cozile la pâine, mari şi foarte mari. Stăteam de multe ori şi peste 30 de minute, coada formându-se înainte chiar de a fi pâinea adusă în magazin. Iar pentru cine nu ştie, pâinea era pe cartelă şi laptele şi uleiul în funcţie de câte persoane erau în familie. „Socialismul ştiinţific" hotăra şi cantitatea de alimente necesară. Am experimentat şi starea de „şoim al patriei" şi pe cea de „pionier". Fiind pionier, am făcut şi muncă patriotică şi practică la cules de mere. Asta nu era tocmai rău pentru că, în loc de două săptămâni de şcoală, chiuleam organizat şi mergeam la cules. Iar din livada aceea imensă, după ce ne îndeplineam norma, parcă era de 40 de găleţi mari, aveam voie să plecăm acasă numai cu cinci mere. Nu ne supăram, pentru că acolo mâncam încă 10. Făceam şi defilări de „23 August" şi spectacole pentru fiul prea iubit pe stadion. Eram la „cartoane", în soare, cu mâncarea la pachetel şi sticlă de apă la gleznă. De atunci n-am mai călcat pe stadioane.

Ce anume din film crezi că a supravieţuit în capitalism?

Nu cred că am îngropat prea adânc acel comunism. Deschide ochii şi ai să-l vezi că încă e ieşit din mormânt pe jumătate. E un zombie care e lângă noi. Teama a fost înlocuită de neputinţă, durerea, de disperare. Partea bună e că poţi pleca din ţară şi poţi să dai din gură împotriva sistemului, dar de schimbat e greu să-l schimbi. Atitudinea de superioritate a instituţiilor statului în raport cu cetăţeanul e ce mă enervează foarte tare. Pare că noi muncim pentru politicieni şi nu ei pentru noi. În continuare în capul unor părinţi e bine înfiptă ideea „eu te-am făcut, eu te omor"... ce să mai... nu s-au schimbat prea multe. Cel mai tare mă enervează că s-a păstrat neasumarea responsabilităţii, nu e vina mea, altul a greşit. Dar nu ştiu dacă s-a păstrat din comunism sau aşa am fost dintotdeauna ca naţie.

În continuare în capul unor părinţi e bine înfiptă ideea „eu te-am făcut, eu te omor". Nu s-au schimbat prea multe - *Adrian Văncică*

Ai fi putut şi actor în comunism?

Acuma mă bagi într-o zonă SF, nu ştiu. Poate că aş fi fost tot actor, dar nu ştiu dacă vreun dizident sau vreun mare recitator de poezii patriotice. E uşor să zici acum că aş fi luptat până la moarte cu sistemul comunist, după război mulţi viteji s-arată, dar ar însemna pur şi simplu că mă umflu să dau bine în interviu... răspunsul final e că habar n-am.

Ce înseamnă să fii bărbat în comunism?

Tata a fost un exemplu de autoritate. Şi familia în care am crescut a fost ca multe alte mii de familii din România acelor vremuri. Auzeam de multe ori cum se ascultă Europa Liberă şi ştiu de regula: nu povesteşti nimănui ce vorbim în casă. Se spuneau bancuri cu Ceuşescu la noi în casă dar nu aveam voie să le spun şi eu la şcoală ca să nu fiu pus în situaţia de a răspunde la întrebarea: dar unde ai auzit tu aşa ceva? Era ciudată resemnarea asta în care mulţi bărbaţi, capi de familie, trăiau în comunism. Cred că au învăţat să fie mulţumiţi cu puţin. Ca un animal în cuşcă, dacă atâta e, atâta e.

FOTO: SORIN STUPARU

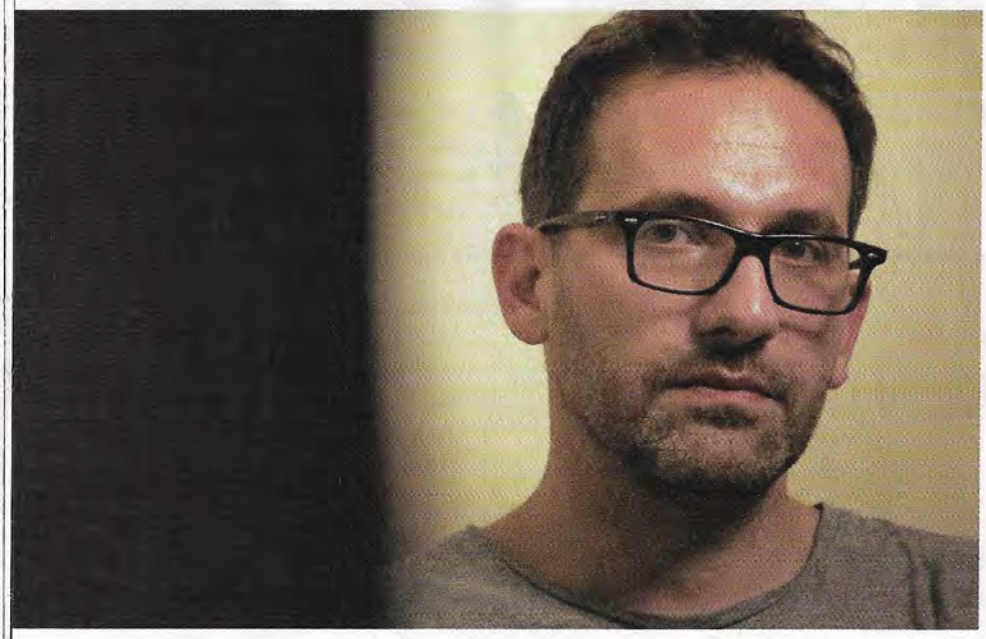

Bogdan Mureșanu: Un film despre dictaturile din întreaga lume

REGIZORUL ȘI SCENARISTUL Bogdan Mureșanu se declară fascinat de „spectacolul" relațiilor de putere la nivel de familie și de țară.

Newsweek România: **De ce ai simțit nevoia să spui această poveste?**

Bogdan Mureșanu: Inițial am publicat un articol (de fapt o ficțiune îmbrăcată în haina unui limbaj jurnalistic) pe site-ul revistei „La punkt". Articolul se intitula „Inginerul agronom și sfârșitul regimului Ceaușescu" și a fost, în felul bizar în care funcționează mintea noastră, punctul de plecare pentru o istorie cu totul și cu totul diferită. Dar, fiind interesat dintotdeauna de relațiile de putere, fie că sunt politice, fie că sunt în familie, tema asta a autocrației m-a preocupat dintotdeauna și mi-a furnizat destule idei dintre care unele au ajuns articole și, iată, altele au devenit subiect de filme.

De ce o poveste pe care Vestul nu a experimentat-o a prins în Occident?

Nu am o idee fermă, dar cred că e ușor eronat să ne închipuim că Occidentul nu ar fi experimentat viața în dictatură. Am vorbit despre acest subiect cu spectatorii prezenți la premiera filmului din Portugalia (ei l-au avut pe Salazar până prin anii '70), din Spania (ei au găsit similitudini cu ce li s-a întâmplat sub Franco), Italia ori Grecia (cei din urmă au trăit dictatura coloneilor), nu mai vorbesc de Germania sau, și aici s-a declanșat un alt raționament în mintea mea, Turcia, unde filmul a primit marele premiu la Izmir.

Odată cu premiul de la Clermont Ferrand, din Franța, urmat de cel din Statele Unite, Best of Fest la Palm Springs, mi s-a conturat încet-încet suspiciunea că nu ar fi vorba aici despre o privire în trecut cu ajutorul unui film, ci despre o înțelegere a pericolelor care pândesc în prezent. Este un film actual, cum mi s-a spus în repetate rânduri în cele peste 50 de festivaluri în care „Cadoul de Crăciun" a fost proiectat în răstimpul unui singur an. Mai are, probabil, încă cel puțin un an de viață festivalieră, dar publicul din România îl va putea vedea la TVR pe data de, cum altfel!?, 20 decembrie 2019, la treizeci de ani de la Revoluția Română.

Cum a intrat copilul în pielea unui personaj dintr-o perioadă pe care nu o cunoaște?

Luca avea 7 ani atunci, dar s-a comportat pe platou ca un actor profesionist,

serios și muncitor. A fost realmente o surpriză să lucrez cu un astfel de om întreg în ciuda vârstei lui. Sigur, cum se spune în cazul copiilor, castingul lor presupune și un casting de părinți pentru că, volens nolens, vor fi și ei implicați în proces. În cazul de față, erau și câteva scene de violență domestică pe care Luca trebuia să le joace, iar părinții să le înțeleagă necesitatea narativă. E momentul să le adresez un compliment și scuzele că nu am putut să menținem relația din timpul filmărilor când familia lui Luca m-a îmbrățișat ca pe unul de-al lor. Le mulțumesc și îi felicit pentru sprijinul lor!

Am văzut în timpul castingului, organizat splendid de Viorica Capdefier, aproape 40 de copii, însă Luca mi-a atras atenția printr-un anumit tip de seriozitate și un amestec de încredere cu sfială. În ciuda lipsei lui de experiență, am decis să lucrăm împreună și nu am regretat o secundă. Am devenit mai întâi prieteni și apoi colegi de platou în așa fel încât pe timpul filmărilor eram deja o echipă sudată la repetiții dar și în afara lor.

Mai trebuie spus doar că, atunci când a aflat cu cine va juca, a chiuit de bucurie. Îl admira teribil pe Adrian Văncică. La final, îmi aduc aminte, admirația a fost reciprocă.

O rană se vindecă în tot atât timp cât a durat

Ioana Flora este soția care încearcă să oprească furia tatălui împotriva unui copil care nu pricepea de ce nu are voie să spună „afară" ceea ce acasă se vorbea în șoaptă. Într-o discuție cu *Newsweek România*, actrița a explicat modul în care a gestionat o scenă de violență domestică, intensă, în care a fost implicat un actor de numai șapte ani. „Au fost anumite idei, amintiri adunate, repetițiile, spațiul în care am filmat, toate puse cap la cap au fost o sursă de inspirație".
Dacă relațiile din familie s-au schimbat în capitalism? „Aș putea spune că mentalitățile se schimbă greu, cu muncă voită și conștientă. Că e nevoie de tot atâta timp să se vindece o rană, cât timp a durat ea. Că suntem în punctul în care am început să ne recuperăm demnitatea. Că noua generație vine cu noi soluții de parenting. Dar, din nou, filmul descrie o familie într-o situație limită și aici lucrurile pot fi doar specifice, nu generalizate", spune actrița care s-a născut și a trăit, până la 18 ani, în Serbia, unde comunismul a fost un pic „mai dulce".

„În Serbia, comunismul nu a luat forma dură din Romania. Din fericire, nu am stat la cozi pentru cele mai necesare lucruri, nu se tăia apa caldă. Sau căldura. Am avut acest noroc. Însă, pentru rolul și filmul nostru, cel mai important lucru a fost redarea senzației de frică, nesiguranță și neputință. Senzație pe care o am, doar că într-o măsură mai mică, și în România zilelor noastre", explică Ioana Flora.

BOGDAN MUREȘANU, regizor și scenarist (stânga sus), Ioana Flora alături de copilul Luca Toma (dreapta jos).

FOTO: SORIN STUPARU

PEUGEOT 508 GT 2.0 BLUEHDI 180 CP AT8

Puterea seducției

Cu o siluetă autentică de coupé în patru uși, portiere cu geamuri fără ramă și un design interior ce bate ușor la ușa premium, cea de-a doua generație Peugeot 508, mai ales versiunea GT, demonstrează că sedanul de clasă medie nu a murit. Puterea de seducție e la cote maxime.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

ÎN CONTEXTUL ÎN CARE SUV-urile și crossover-ele sunt pe val, iar cererea de sedan-uri de clasă medie s-a înjumătățit în ultimii ani, concurența a devenit acerbă în acest segment și aproape toți actorii din piață caută fel de fel de soluții pentru a capta atenția potențialilor clienți. Și, cum în clasa premium coupé-urile în patru uși, precum Mercedes CLS, Audi A5 Sportback sau BMW Seria 4 Grand Coupé, au prins rădăcini, „rețeta" a început să fie declinată și adaptată cu succes și în alte segmente. În clasa medie, primul pas a fost făcut de Volkswagen, cu Passat CC, în 2008, model care, în 2017, a fost urcat spre limita premium și transformat în Arteon. Iar acum, Peugeot 508 este al doilea coupé în patru uși de clasă medie cu portiere fără ramă pentru geamuri. Dar acest artificiu de mare efect nu înseamnă că cele două modele se joacă singure. Linii de coupé spectaculoase, rafinate și sportive au și Opel Insignia, mai ales versiunile GSi sau cu pachet optic GSi, Mazda 6 și Kia Stinger.

Design radical, de concept

În general, se spune că gusturile nu se discută. Însă, oricât de cârcotaș ai fi, design-ul inspirat de conceptul de fastback Peugeot Instinct, prezentat de francezi în 2017 la Salonul de la Geneva, al 508-ului nu are cum să nu te sensibilizeze. Leul de pe capotă pare că își arată colții prin luminile diurne verticale, care se transformă în semnalizatoare. Calandrul impozant cadrilat, aproape vertical, este pregătit să muște. Iar profilul jos, cu o înălțime de doar 1,4 metri și

liniii arcuite, îți aduce aminte de o felină încordată, gata să-și înhațe prada. Apoi, renunțarea la caroseria în trei volume în favoarea arhitecturii de tip fastback, cu hayon puternic plonjat, și blocurile optice spate cu design 3D, în care par să se aprindă trei gheare de leu, definitivează silueta agresivă a mașinii.

Interior spectaculos, dar înghesuit

Design-ul exterior seducător continuă spectaculos în habitaclul Peugeot-ului 508, dar vine la pachet și cu unele neajunsuri. Alura de coupé și faptul că mașina are o înălțime de doar 1,4 metri nu lasă prea mult spațiu la nivelul capului pentru pasagerii banchetei. Iar vizibilitatea în spate este extrem de redusă. Sigur, ajută camera video pentru marșarier, dar nici rezoluția acesteia nu este prea bună. Spațiul pentru bagaje este, însă, destul de generos (487 de litri), chiar dacă mai mic decât la concurență, așa că doi adulți și un copil pot merge liniștiți în concediu. De asemenea, tot din cauza arhitecturii arcuite de coupé, și montanții „A" și „B" cam afectează vizibilitatea. Iar, ca particularitate, Peugeot 508 cred că este singura mașină la care geamurile portierelor față nu se deschid complet. Dar uiți de acest aspect, când te uiți hipnotizat că nu au ramă.

Planșa de bord cu design în scări și consola centrală minimalistă, cu ecran HD sensibil la atingere de 10 inch și claviatură ca de pian, conferă habitaclului originalitate și un aer rafinat aparte, demn de o clasă superioară. Materialele folosite sunt și ele, în general, de calitate, iar finisajele sunt realizate cu atenție. Sigur, prin părțile inferioare apar și plasticele tari, mai ales când bâjbâi cu mâna pe sub consola centrală pentru a găsi prizele USB sau a pune telefonul la încărcat prin inducție.

Binecunoscutul și spectaculosul instrumentar de bord digital i-Cockpit se află și el în meniul noului 508 și este poziționat atât de bine încât nu simți nicio clipă nevoia unui sistem head-up display, pentru a fi în permanență la curent cu parametrii de rulare. Iar modelul propune, de asemenea, i-Cockpit Amplify care, grație celor două ambianțe personalizabile, „BOOST" și „RELAX", este menit să trezească simțurile vizual (prin reglarea intensității iluminării ambientale și a culorilor ecranului), auditiv (setările ambianței muzicale) și tactil (prin scaunele dotate cu funcție de masaj multipunct). Sistemul i-Cockpit Amplify controlează și funcțiile dinamice ale mașinii, prin selectorul modului de condus (Eco/Sport/Confort/Normal),

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

precum și suspensia, dacă mașina are amortizoare controlate electronic ca modelul testat.

Comportament dinamic

Peugeot 508 GT 2.0 BlueHDI are sub capotă un motor diesel turbo de 2.0 litri, de ultimă generație, care dezvoltă 180 de cai putere la 3.750 rpm și un cuplu maxim de 400 Nm de la 2.000 rpm. La cum arată mașina, ar mai fi mers măcar vreo 50-60 de cai în plus. Dar și așa, „felina" se mișcă bine. Cutia automată cu opt trepte schimbă lin și destul de repede, dacă nu se rulează foarte alert. Iar în modul „Sport" știe să țină motorul în ture, chiar dacă, din când în când, mai ezită și trece prea repede într-o treaptă superioară.

Modelul Peugeot 508 GT vine standard cu suspensie adaptivă cu trei setări (Normal, Comfort și Sport), care lucrează impecabil și absoarbe silențios gropile și denivelările chiar și în modul „Sport" și cu jante de 19 inch, încălțate cu gume Michelin Pilot Sport 4 cu talon mic. Asta, dacă se merge normal sau tăricel. În cazul unui stil sportiv, agresiv, suspensia este prea moale și nu conferă feedback în timp real. Iar același lucru se întâmplă și în cazul direcției. E ușoară și plăcută în oraș sau la dacă mergi liniștit la drum, dar nu comunică mai mult decât un volan de PlayStation dacă forțezi „felina" pe viraje. Poate ar fi trebuit contactați băieții care au dezvoltat Peugeot 308 GTi...

În ceea ce privește consumul, cei 180 de cai ai Peugeot-ului 508 GT 2.0 BlueHDI AT8 s-au mulțumit cu 9,8 – 10 litri/100 km în traficul din București, cu climatizarea setată la 22 de grade Celsius și fără a dormi la semafor, iar la drum, pe autostradă și șosea, cu 7,5 – 7,7 litri /100 km, în contextul unui stil alert.

Verdict Newsweek

\+ Design spectaculos; ambianță futuristă și rafinată la bord; materiale și finisaje, în general, de calitate; suspensie silențioasă și confortabilă; spații de depozitare generoase; portiere fără ramă.

— Vizibilitate redusă în spate și lateral; direcție artificială; suspensie prea confortabilă în modul "Sport"; scaune față cu suport lateral perfectibil; preț destul de piperat.

36.057 € este prețul de bază al versiunii Peugeot 508 GT 2.0 BlueHDI 180 CP AT8, TVA inclusă. Scaunele față cu masaj, plafonul panoramic și alte câteva opțiuni fac ca mașina să sară de 40.000 €.

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

SCRIMĂ

Prima oară pe podiumul mondial la 31 de ani

Bianca Pascu a cucerit bronzul în proba individuală de sabie a Campionatului Mondial de Scrimă de la Budapesta.

A FOST PRIMA EI PREZENȚĂ PE podium la o astfel de competiție și prima medalie a României în acest an, într-o probă olimpică, la un campionat mondial.

Bianca Pascu a început scrima la zece ani, în Brașov, orașul din care provine, cu antrenorul Cătălin Albu. Înainte de asta făcuse și handbal timp de un an, dar a trebuit să renunțe din cauza programului de la școală. Apoi scrima a devenit viața ei. Și nu a fost o viață ușoară. Trei operații la genunchi au fost aproape să-i încheie cariera. Dar nu a vrut în niciun moment să renunțe.

În 2012, la Jocurile Olimpice de la Londra, se clasa pe locul 25. Tot atunci a început să se antreneze alături de băieți.

Ascensiunea ei a început însă în 2017, la etapa de Cupă Mondială de la Moscova, unde a obținut bronzul. Apoi, tot în 2017, a câștigat aceeași medalie la Campionatul European. Și de atunci trofeele au început să se adune: aur la etapa de Cupă Mondială de la Atena, bronz la Grand Prixul din Coreea, bronz la etapa de Cupă Mondială din Franța, argint la Universiada de la Shenzen, argint la Mondialele Militare 2018 și bronz la etapa de Cupă Mondială de anul acesta din Belgia. Evident, bronzul de la Campionatul Mondial nu a fost o întâmplare.

Performanțele Biancăi au început să apară la 29 de ani, vârstă la care mulți sportivi de performanță încep să se gândească la retragere. Nu a fost deloc cazul ei. Ea crede că este cel mai bun exemplu de perseverență din scrimă. Noi am spune că nu doar din scrimă.

„Am fost genul de sportiv pe care îl dădeai afară pe ușă și intra înapoi pe geam. Mi-a plăcut la nebunie ce fac.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

Bianca a luat prima medalie a României din acest an într-o probă olimpică, la un campionat mondial

Nu am făcut sportul ăsta pentru bani, ci doar pentru trăirile pe care ți le oferă. Asta îmi umplea mie golurile. Am respirat prin scrimă tot timpul. Mereu găseam câte ceva care să mă motiveze să merg mai departe, oricât de jos aș fi fost", explică Bianca.

Acest mesaj ar putea fi postat pe ușa oricărui vestiar, indiferent de sport.

Bianca Pascu crede că scrima e un sport foarte complex, însă psihicul e unul dintre cele mai importante atu-uri ale unui sabrer de performanță.

Antrenamente, cinci ore pe zi

Am întrebat-o cum arată o săptămână de antrenament. „Trezit, masă, somn, antrenament și de la capăt. Stăm cam cinci ore pe zi în sală. Ne antrenăm de luni până sâmbătă, iar duminica este ziua noastră liberă, zi pe care eu o petrec mereu cu familia", spune Bianca. Cam asta este de fapt, rețeta de succes a unui sportiv profesionist. Nu s-a auzit până acum să fi făcut cineva mare performanță fără foarte multă muncă și fără să-și sacrifice timpul liber.

„De-a lungul carierei și-au pus amprenta asupra mea mai mulți antrenori, începând cu cel care mi-a pus sabia în mână prima oară la Brașov, domnul Cătălin Albu, continuând cu Alexandru Chiculiță, care mi-a fost ca un al doilea tată. De patru ani mă antrenez cu Florin Zalomir și Cosmin Hancianu, cărora le mulțumesc pentru că au avut încredere în mine", adaugă Bianca.

În continuare, cel mai mult își dorește să fie sănătoasă și să ajungă cu bine la Jocurile Olimpice de la Tokyo, anul viitor.

Până atunci, se pregătește cu aceeași seriozitate. Puținul timp liber și-l petrece cu oamenii de suflet, cu colegii mai merge la pescuit în Deltă. Îi place fotbalul și este pasionată de tot ce ține de psihologie.

Drumul spre medalie

Dinamovista Bianca Pascu a început concursul cu două victorii obținute în fața rusoaicelor Yana Egorian (15-13) și Olga Nikitina (15-7). Egorian este campioana olimpică en-titre a probei, după ce a cucerit aurul la Jocurile Olimpice de la Rio, în 2016.

A avut apoi un meci greu în optimi, impunându-se la limită, cu 15-14 în fața Anandhei Chadalavada din India. În sferturi a trecut de americanca Anne-Elizabeth Stone, scor 15-13.

În semifinale, Bianca Pascu a întâlnit-o pe Olga Kharlan din Ucraina, cea mai titrată sabreră a momentului, care a și câștigat, în final, medalia de aur, a șasea din palmaresul ei la un campionat mondial.

La 31 de ani, Bianca Pascu a urcat pe treapta a treia a podiumului, bronzul fiind prima ei medalie din carieră la un campionat mondial.

Iată ce scria campioana olimpică la spadă și colegă de lot național, Ana Maria Brânză, imediat după ce Bianca Pascu a câștigat medalia de bronz la Campionatul Mondial:

„Să crezi în tine când alții nu o mai fac. Să muncești chiar și atunci când rezultatele se lasă așteptate. Să rămâi aproape singur, dar să continui. Să te doară cu adevărat, dar tu să MERGI mai departe. Și toate astea pentru a-ți împlini visul. Asta trebuie să fie «magia» despre care vorbeau organizatorii care au ales ca motto al competiției «A kind of magic».

Aseară, la Budapesta, Bianca Pascu nu a cucerit doar prima ei medalie la un Campionat Mondial, ci și...

- prima medalie la Campionatul Mondial de seniori 2019 pentru scrima românească
- prima medalie pentru România la un Campionat Mondial într-o probă olimpică (în acest an).

Definiția încăpățânării în cel mai bun sens, un exemplu de ambiție și determinare, un om care nu știe să renunțe.

Felicitări, Diva și un mare Bravo pentru Cosmin Hancianu, Florin Zalomir & team".

BUCURIA
unei medalii obținute cu mari sacrificii (stânga). Bianca Pascu, împreună cu antrenorul Cosmin Hancianu, imediat după obținerea medaliei de bronz la Campionatul Mondial (dreapta).

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

CĂLĂTORII

La plajă cu urșii polari, în Alaska

CÂND VĂ VINE ÎN MINTE ALASKA, sunteți tentați să vă gândiți imediat la un tărâm înghețat, aflat la capătul lumii. Parțial este adevărat, nordul extrem al statului american fiind populat, în mare parte, de ghețari și banchize. Dar, în zonele sudice, vara, din mai până la jumătatea lunii septembrie, temperaturile pot atinge chiar și peste 30 de grade Celsius. Urșii polari au și ei dreptul la plajă, iar turiștii din toată lumea profită de aceste luni calde pentru a-i descoperi comorile naturale.

Alaska apare, în general, pe itinerariile croazierelor. Dar, cum vaporul nu poate pluti pe sol, pentru a pătrunde în sălbăticie, croaziera trebuie combinată neaparat cu excursii la țărm. Astfel, în fiecare zi, veți coborî pe țărm în compania unui ghid local, veți explora în amănunt peisajul și veți observa în detaliu viața mamiferelor din deșertul alb. Întâlnirea cu urșii albi, elanii și celelalte animale sălbatice în propriul lor habitat reprezintă o experiență unică.

Astfel de aventuri complete în Alaska, care includ șapte nopți la bordul unei nave de croazieră și patru zile pe uscat (o noapte de cazare în Anchorage și două nopți în Parcul Național Denali), sunt organizate de Norwegian Cruise Line (NCL) și sunt botezate „Denali Express", după faimoasa cale ferată „Alaska Railroad", dintre Denali și Anchorage, care a fost dată în folosință în 1923 și face și ea parte din program. Tururile pe uscat au loc înaintea croazierei, în cazul croazierelor cu plecare din Vancouver către Whittier, și după

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

croazieră, în cazul celor de la Whittier către Vancouver.

De pildă, în primul caz, aventura începe în Anchorage, cel mai mare oraș al statului american Alaska. A doua zi, veți merge către Talkeenta. Aici se află startul călătoriei pe faimosul „Alaska Railroad", în lungul râului Susitna, cu obiectiv final Denali. Zonele traversate sunt incredibile, iar peisajele glaciare din Parcul Național Denali, cu păduri dese, tundră și Muntele McKinley (cel mai înalt vârf din America de Nord – 6.194 de metri) pe fundal, nu au egal. Dacă în Parcul Național Denali, timp de câteva ore, veți fi îndrumați de un biolog, în rest, optional, puteți să vă „condimentați" aventura cu rafting, cățărări, un zbor cu elicopterul sau cu o plimbare prin sălbăticie în șaua unui cal.

În cea de-a patra zi pe uscat, veți călători de la Denali la Whittier. Sub culmile fiordurilor din zonă, apele limpezi abundă în somon, orci și nurci. Apoi, vă veți îmbarca pe vasul de croazieră și veți porni spre sud.

La bordul trenurilor „Alaska Railroad" puteți alege două categorii de servicii, „Adventure Class" sau „GoldStar Dome". Dacă în vagoanele „Adventure Class" pasagerii au la dispoziție Wilderness Café, un fel de fast-food cu preparate calde și reci, în cele „GoldStar Dome" masa este inclusă în prețul biletului și există spații speciale de tip restaurant. În mod obișnuit, un tren „Alaska Railroad" este compus din mai multe vagoane „Adventure Class", un vagon „GoldStar Dome", un vagon cu acoperiș panoramic din sticlă, ce poate fi utilizat de toți pasagerii, și un vagon tip restaurant, cu un spațiu de lounge inclus. N

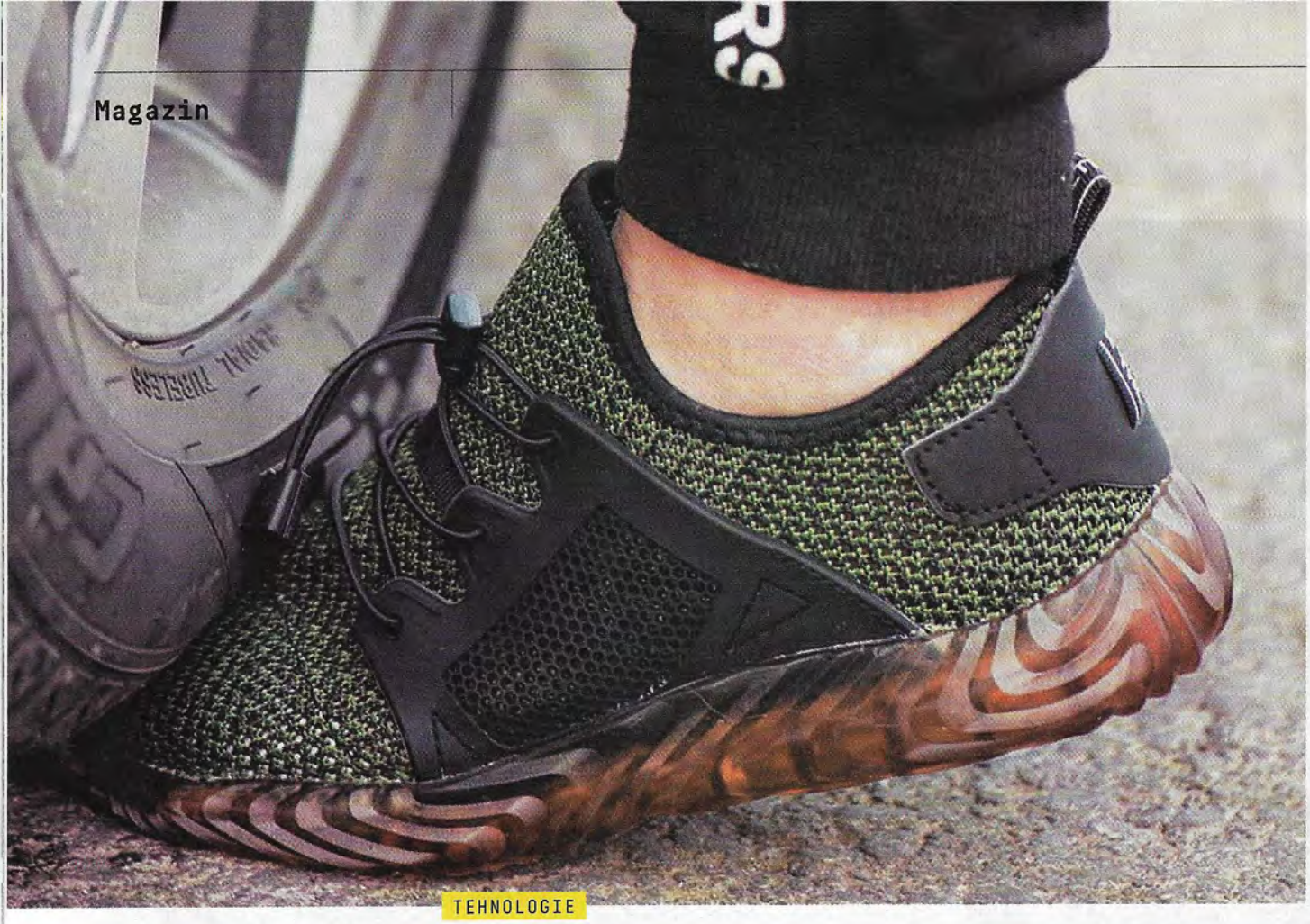

TEHNOLOGIE

Ryder, pantofii sport ușori, confortabili și indestructibili

FOTO: FACEBOOK

CÂND VINE VORBA DESPRE ÎNCĂLȚĂMINTE ușoară, flexibilă și confortabilă, pantofii sport gen „sneakers", din material textil și cu talpă moale, se numără printre principalele opțiuni. Problema acestora este, însă, că nu sunt foarte durabili și nu oferă prea multă protecție picioarelor, dacă, de exemplu, sunt utilizați pe șantier sau într-o fabrică de anvelope, unde, în orice moment, puteți călca într-o substanță periculoasă sau da cu piciorul într-un obiect metalic ascuțit. Dar specialiștii de la Indestructible Shoes au găsit o soluție, utilizând materiale high-tech.

Pantofii sport Ryder combină stilul și confortul cu protecția și durabilitatea. Deși pare că partea superioară este făcută dintr-un material textil obișnuit de „sneakers", aceasta este realizată dintr-un material pe bază de kevlar, dezvoltat inițial pentru industria militară, extrem de rezistent, ușor și care lasă piciorul să „respire". Talpa moale, flexibilă și impenetrabilă este, de asemenea, dintr-un material militar și include izolație electrică și amortizor de șocuri. Botul pantofului dispune de o protecție ascunsă din oțel, care protejează piciorul ca încălțămintea industrială specială. Iar greutatea unui Ryder nu depășește 450 de grame, în timp ce un „sneaker" obișnuit se învârte pe la 300-350 de grame.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

Primim vremelnic Cadrilaterul

10 AUGUST 1913: ROMÂNIA ANEXEAZĂ CADRILATERUL PENTRU 27 DE ANI, în urma Păcii de la București, încheiată în urma Celui de-Al Doilea Război Balcanic, în care Armata Română a avut mai multe victime provocate de holeră decât în luptă.

Războaiele Balcanice au izbucnit în 1912, când Grecia, Macedonia, Serbia și Muntenegru au decis să lupte pentru eliberarea creștinilor din Imperiul Otoman. Deși aliate, interesele lor teritoriale erau divergente: Bulgaria și Grecia voiau Salonicul de la Imperiul Otoman, iar Serbia și Bulgaria urmăreau Macedonia. După ce au înfrânt Imperiul Otoman, Bulgaria și-a atacat foștii aliați. România, care a fost neutră în Primul Război Balcanic, a intervenit împotriva Bulgariei. Armata Română, condusă de principele Ferdinand, obține victoria facil în fața bulgarilor, ajungând până aproape de Sofia.

Conferința de pace este organizată la București, în palatul liderului conservator Grigore „Nababul" Cantacuzino. Pacea nu a mulțumit părțile beligerante, dar i-a adus României Cadrilaterul deținut de bulgari, adică județele Durostor și Caliacra, cu o suprafață de aproximativ 7.000 de kilometri pătrați și cu peste 280.000 de locuitori.

Cadrilaterul a rămas un măr al discordiei în relația cu Bulgaria: în Primul Război Mondial, bulgarii au atacat România pentru a cuceri Dobrogea.

Cadrilaterul a fost pământ românesc doar până în septembrie 1940, când l-a pierdut în favoarea Bulgariei. Castelul din Balcic a rămas în proprietatea privată a lui Carol al II-lea până în 1948, când a fost confiscat de statul bulgar.

9-15 AUGUST

Șvabii votează pentru unire

10 august 1919: Adunările șvăbești din Banat remit Conferinței de Pace de la Paris documentul intitulat: „Votând rezoluția de Unire cu România". În rezoluție se arăta că, votând pentru unirea cu România, șvabii se simț legați de populația românească cu care conviețuiesc de multă vreme. Încă din ianuarie 1919, sașii reuniți la Mediaș își exprimaseră adeziunea la unirea Transilvaniei cu România. Șvabii au militat, o vreme, pentru un Banat unitar și independent.

Rușii își abandonează marinarii

12 august 2000: La bordul submarinului nuclear rusesc Kursk au loc mai multe explozii, iar nava se scufundă. Flota rusă nu realizează incidentul decât șase ore mai târziu și nici atunci nu pornește acțiunile de salvare, așa că 23 de marinari care încă trăiau într-un compartiment al navei mor sufocați. Rusia a pornit operațiunea de salvare abia la o săptămână de la accident, iar Vladimir Putin nu și-a întrerupt nicio clipă concediul la Marea Neagră.

Primul permis de conducere

14 august 1893: La Paris intră în vigoare o ordonanță a poliției prin care se cere ca toți conducătorii autovehiculelor să aibă un permis de conducere, mașinile să aibă plăcuțe de înmatriculare și care stabilea viteza maximă la 20 km/h pe drumurile dintre localități și 12 km/h în localități. Testul pentru luarea carnetului: se cerea să știi să tragi pe dreapta, să dirijezi mașina, și să ai o vagă idee în cazul unei defecțiuni.

FOTO: MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI

Magic FM

always great music

magicfm.ro

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament \ Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

Vrancart®

Aproape de tine, aproape de natură

rompaper

Producem cu mândrie, în ROMÂNIA:
- hârtie pentru carton ondulat
- carton ondulat și ambalaje din carton ondulat
- hârtii igienico-sanitare

Suntem prietenoși cu natura:
- colectăm la nivel național peste 30% din deșeurile din hârtie și carton

ROMANIA GOOD - BUN ROMÂNESC

Produs în ROMÂNIA

Strada Ecaterina Teodoroiu 17, Adjud - VN
T: +40 (237) 64 08 00, F: +40 (237) 64 17 20
www.vrancart.ro | office@vrancart.com

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX